

วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Graduate Studies Journal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2568 Vol. 3 No.2 July - December 2025

GSJ

Graduate Studies Journal

of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Graduate Studies Journal
of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

สาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์

ISSN: 2985-1009 (Online)

วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Graduate Studies Journal of
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University (GSJNSTRU)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2568

Vol.3 No.2 July – December 2025

ISSN: 2985-1009 (Online)

เจ้าของ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นวารสารวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์ (Applied Social Sciences) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ คุชฎินิพนธ์ งานวิจัย และนวัตกรรม ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ บุคลากร นักวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจทั้งภายในและภายนอกสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับชุมชนและสังคม โดยมุ่งเน้นการเผยแพร่บทความวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ประยุกต์ (ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจ นิเทศศาสตร์ การจัดการสารสนเทศ ครุศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

กำหนดการเผยแพร่

2 ฉบับต่อปี ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ติดต่อกองบรรณาธิการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อาคาร 9 ชั้น 2

เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

โทรศัพท์ / โทรสาร 075-377438

Email: journalgraduate@nstru.ac.th

บทความที่ลงตีพิมพ์เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากบทความนั้น

ทีมบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร	ที่ปรึกษา
ดร.สมปอง รักษาธรรม	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน	ที่ปรึกษา
ดร.วิเชียร มั่นแท้	ที่ปรึกษา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ สุดสมบูรณ์	บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี สุเมธกุล	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ อุปลัมภ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
	พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ วัฒนารงค์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
	พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ศาสตราจารย์ ดร.พรณี บัวเล็ก	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Assoc. Prof. Dr.Ravinder Koul	Pennsylvania State University, USA
รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจุ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.มาลัย ทวีสุข	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
	ลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.อนันตกุล อินทรผดุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

กองบรรณาธิการภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
รองศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวัลรัตน์ ศรีนวลปาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา มุทะมิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ว่าที่ร้อยตรี ดร.จาตุรนต์ ชุติธรรมพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบภาษาอังกฤษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณาพร แก้วแกมจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Asst. Prof. Dr.Mohammed Yassin Mohammed Aba Sha'ar

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ดร.จิราพร สุขกรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ฝ่ายจัดการวารสาร

รองศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี สุเมโธกุล

รองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาวนิภารัตน์ นักรัตน์พงศ์

รองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ สดสมบุรณ์

ผู้ช่วยคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

ดร.ยศยง เซ็นภักดี

ผู้ช่วยคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

ดร.ธนเทพ นำพรวัฒนากุล

ผู้ช่วยคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาวพิชญา ชันธโรจน์

หัวหน้าสำนักงานคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

นางสุจิตราพร ประสาน

นักวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

นางอาภรณ์ หัตถประดิษฐ์

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาวสร้อยสุวรรณ กำมะหยี่

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาวผกากาญจน์ บุญขวัญ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาวยุวรัตน์ ทองประดิษฐ์

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย

นายชาญวิทย์ ชัยทอง

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย

นายศุภกร สมพันธ์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย

นางสาววรัญญา พรหมมาศ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้จัดการวารสาร

นายชาญวิทย์ ชัยทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2568) เป็นวารสารวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์ (Applied Social Sciences) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ งานวิจัย และนวัตกรรมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ บุคลากร นักวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจทั้งภายในและภายนอก สำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับชุมชนและสังคม โดยมุ่งเน้นการเผยแพร่บทความวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ประยุกต์ (ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจ นิเทศศาสตร์ การจัดการสารสนเทศ ครุศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

กองบรรณาธิการได้รวบรวมบทความวิจัย และบทความวิชาการ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้มีจำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง และบทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง ซึ่งทุกบทความได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

โดยกองบรรณาธิการวารสารวิชาการฯ ขอกราบขอบพระคุณที่ปรึกษาวารสารวิชาการฯ กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาบทความ ที่สละเวลาและใช้ความรู้ความสามารถในการทำให้คุณภาพของวารสารวิชาการฯ เป็นที่น่าเชื่อถือและมีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ และขอขอบคุณนักวิชาการทุกท่านที่ส่งบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการ เข้าร่วมส่งเสริมให้วารสารวิชาการฯ ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และทางบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารวิชาการฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการสำหรับนักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ และนักศึกษาตลอดจนพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการฯ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

The Relationship between Organizational Culture and Personnel Administration of Schools
under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2

วสันต์ แจ่มแสง และสาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล 1-12

การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

Administration According to the Standard of Student Support System in Opportunities
Expansion Schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3

นันทพัทธ์ น้าวุ่น และมิตาภาณี พุ่มกล่อม..... 13-25

แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Guidelines for Restoring the Learning Loss of Learners in Schools under the Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 2

พรพิรุณ เพชรรัตน์ และนิพนธ์ วรรณเวช 26-40

การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

Assessment of Academic Excellence Promotion Project towards Student Arts and Crafts
Competition, Ban Pak Long School under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service
Area, Office 4

ทิวทัศน์ บัวจันทร์, รัฐพร กลิ่นมาลี และวีระยุทธ ชาดะกาญจน์..... 41-54

การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่า
สะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Project Assessment of Academic Excellence Competition for Kindergarten Center under the
Division of Thasathorn Subdistrict, Surat Thani Province

ชิตาวรรณ ใหม่แก้ว และสุจินต์ หนูแก้ว..... 55-69

บทความวิชาการ

วิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ

Method for Teaching ‘Triyang’: The Three Classes of Thai Consonants to Non-Thai Speakers
Learning the Thai Languagee

จอมขวัญ สุทินนท์ 70-83

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
The Relationship between Organizational Culture and Personnel
Administration of Schools under the Kanchanaburi Primary Educational
Service Area Office 2

วสันต์ แจ่มแสง*, สารโจน์ เผ่าวงศ์กุล**

Wasun Jangsang*, Saroch Pauwongsakul**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education degree in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

E-mail: Jangsang123456@gmail.com*, sengcomm@kru.ac.th**

Received: April 18, 2024; Revised: October 22, 2025; Accepted: October 20, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาจำนวน 276 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร ด้านความเอื้ออาทรด้านการตัดสินใจ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความไว้วางใจ ด้านการมอบอำนาจ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านการยอมรับ ด้านความหลากหลายของบุคลากร และด้านความมีคุณภาพ 2) การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้านการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ และด้านการออกจากราชการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; วัฒนธรรมองค์กร; การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา

*นักศึกษานิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

*Student in Master of Education Program Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail address: Jangsang123456@gmail.com

Abstract

This research article aimed to 1) study the organizational culture of educational institutions, 2) examine personnel administration within educational institutions, and 3) investigate the relationship between organizational culture and personnel administration of educational institutions. The sample consisted of 276 participants, including school administrators and government teachers, selected through stratified random sampling based on educational service areas. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with content validity ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 1.00. The statistical methods employed were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient analysis, with the significance level set at .05.

The research findings revealed that: (1) The overall and specific aspects of organizational culture in educational institutions were at a high level. When ranked by mean score from highest to lowest, they included: organizational purpose, benevolence, decision-making, honesty, trust, empowerment, sense of belonging, acceptance, personnel diversity, and quality. (2) The overall and specific aspects of personnel administration in educational institutions were also at a high level. Ranked by mean score from highest to lowest, they included: professional development of teachers and educational personnel, performance evaluation, salary advancement, disciplinary actions and penalties, and resignation or termination. (3) There was a highly positive and statistically significant correlation between organizational culture and personnel administration of educational institutions under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2.

Keywords: The Relationship; Organizational Culture; Personnel Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้ง ในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วนเรื่องการเตรียมคนไทย สู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขับเคลื่อน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561–2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562–2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และ มีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน (Ministry of Education, 2020, p. 1)

ในปัจจุบันการบริหารงานในองค์กรต้องมีกลไกสำคัญที่ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ บุคลากรทุกคนภายในองค์กร ตั้งแต่ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาช่วยกันบริหารจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกัน (Noi-amat, 2018, p. 120) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร จึงเป็นค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐาน ทศนคติเป้าหมาย พฤติกรรม ระเบียบ แบบแผน แนวปฏิบัติตามหลักขององค์กรนั้น และเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่รับรู้ และยอมรับตลอดจนเข้าใจร่วมกัน (Jittarom, 2014, p. 23) เป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในองค์กร ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรมีความเป็นเอกลักษณ์ความเชื่อพื้นฐานขององค์กร 2 บรรทัดฐาน อุดมการณ์ ความเข้าใจของสมาชิกในองค์กร และเป็นแบบแผนทางการกระทำขององค์กรและปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์กร กล่าวคือ ถ้าหากหน่วยงานใดมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยจะมีการถ่ายทอดสืบต่อไปยังคนรุ่นใหม่ส่งเสริมให้องค์กรเดินสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย (Khothangkha, 2018, p. 25)

วัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร วัฒนธรรมองค์กรเป็นฐานการคิดและกรอบการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เป็นพื้นฐานการแสดงพฤติกรรมและตัดสินใจของคนในองค์กร ส่งผลถึงเสถียรภาพขององค์กรทำให้เกิดภาพพจน์ที่ดีเป็นที่ยอมรับแก่สังคมทั่วไป (Khothangkha, 2018, p. 27) เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งแบบแผนพฤติกรรมที่บุคคลในองค์กรยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อ ค่านิยม การสร้างบรรยากาศขององค์กรโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี ระบบและวัฒนธรรมองค์กรที่นำมาปฏิบัติได้ในองค์กร (Thanaseelangkun, 2015, p. 112) วัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่งและเหมาะสมโลกยุคปัจจุบันที่ผู้บริหารเชื่อว่าความสำเร็จขององค์กรในศตวรรษที่ 21 ขึ้นอยู่กับความรู้ (Knowledge) และวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลต่อองค์กรและการทำงานของบุคคลภายในองค์กรเป็นอย่างยิ่ง (Takun, 2019, p. 1)

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมองค์กรจึงส่งผลให้ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนนั้นแตกต่างกันด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ใน มาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน (Office of the Basic Education Commission, 2013, p. 14) คือ ด้าน การบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป การบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะทำให้เกิดประสิทธิผล การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผลผลิตที่เกิดจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินงานตามภารกิจของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (Suankulab, 2015, p. 22) การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา สถานศึกษาจึงมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ

มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ (Office of the Education Council, 2017, p. 43)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 101 แห่ง ใน 3 อำเภอ คือ อำเภอดำรงวิทยารุจิราคม อำเภอพนมทวน และอำเภอห้วยกระเจา มีผู้บริหาร จำนวน 96 คน และข้าราชการครู จำนวน 885 คน ซึ่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน มีพันธกิจในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนสอน โดยเป้าหมายหลัก คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง ปัญหาขาดแคลนที่พบจะเป็นเรื่องของบุคลากรทางการศึกษา การขาดอัตราว่างครูและผู้บริหาร เนื่องจากการเกษียณอายุราชการและมีการโยกย้ายตำแหน่ง จึงยังไม่มีครูเข้ามาทดแทนตำแหน่งที่ขาด ในส่วนของผู้บริหารจะมีการมอบหมายให้ครูที่อาวุโสในโรงเรียน ให้เป็นรักษาราชการในตำแหน่งผู้บริหาร เป็นบุคคลที่คอยช่วยในการบริหารแทน ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานครู บุคลากรบางส่วนขาดการส่งเสริมให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่หนักใจในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าว จะส่งผลทำให้ครูขาด การพัฒนาและส่งเสริมที่เป็นระบบ ไม่สอดคล้องต่อความต้องการครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้ข้าราชการครูขาดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนสอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งต่อผู้เรียนและต่อครูผู้สอน (Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, 2022)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นวัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนอย่างเห็นได้ชัด จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญของวัฒนธรรมองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรในองค์กร และมีผลต่อมีความสัมพันธ์ของทำงานของบุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนเป็นอย่างมาก ซึ่งผลจากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาและสร้างวัฒนธรรมองค์กรของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 981 คน จากสถานศึกษา จำนวน 101 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 276 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามพื้นที่จัดการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และพื้นที่การจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษา ซึ่งมี 10 ด้าน

2.2 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งมีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 58 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทางออนไลน์ จำนวน 276 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลและวัฒนธรรมองค์กรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลกับวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของชูศรี วงศ์รัตน์ (Wongrattana, 2010, p. 316)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร ด้านความเอื้ออาทร ด้านการตัดสินใจ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความไว้วางใจ ด้านการมอบอำนาจ ด้านความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านการยอมรับ ด้านความหลากหลายของบุคลากร และด้านความมีคุณภาพ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วัฒนธรรมองค์กรสถานศึกษา โดยภาพรวม

วัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร	4.48	0.45	มาก
2. ด้านการมอบอำนาจ	4.44	0.43	มาก
3. ด้านการตัดสินใจ	4.46	0.45	มาก
4. ด้านความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	4.43	0.40	มาก
5. ด้านความไว้วางใจ	4.45	0.42	มาก
6. ด้านความมีคุณภาพ	4.38	0.42	มาก
7. ด้านการยอมรับ	4.41	0.41	มาก
8. ด้านความเอื้ออาทร	4.47	0.37	มาก
9. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.45	0.43	มาก
10. ด้านความหลากหลายของบุคลากร	4.40	0.38	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.30	มาก

2. การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้านการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ และด้านการออกจากราชการ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา โดยภาพรวม

การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน	4.44	0.33	มาก
2. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.46	0.52	มาก
3. ด้านการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ	4.44	0.35	มาก
4. ด้านการออกจากราชการ	4.42	0.38	มาก
5. ด้านการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.47	0.42	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.20	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)						
วัฒนธรรมองค์กร	การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา					Y _{รวม}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
X ₁	0.98**	0.95**	0.94**	0.98**	0.97**	0.97**
X ₂	0.98**	0.98**	0.96**	0.99**	0.98**	0.99**
X ₃	0.93**	0.94**	0.89**	0.96**	0.96**	0.95**
X ₄	0.83**	0.79**	0.78**	0.82**	0.82**	0.82**
X ₅	0.92**	0.86**	0.88**	0.90**	0.88**	0.90**
X ₆	0.84**	0.90**	0.84**	0.90**	0.89**	0.88**
X ₇	0.32**	0.24**	0.29**	0.29**	0.26**	0.28**
X ₈	0.99**	0.95**	0.95**	0.97**	0.96**	0.97**
X ₉	0.98**	1.00**	0.98**	0.98**	0.98**	0.99**
X ₁₀	0.99**	0.95**	0.95**	0.97**	0.96**	0.97**
X _{รวม}	0.97**	0.95*	0.94**	0.97**	0.96**	0.97**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์วัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. วัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น

เพราะว่าวัฒนธรรมองค์กรมีความสำคัญต่อการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา โดยมีผลต่อความรู้สึกและทัศนคติของบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ภายในองค์กร ทั้งนี้จะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน การสร้างความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งวัฒนธรรมที่สนับสนุนการร่วมมือและทีมงานมีผลต่อความสามารถในการทำงานร่วมกัน โดยวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียน และวัฒนธรรมองค์กรส่วนใหญ่มักจะผลิตจากวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ทำให้สมาชิกในองค์กรมีทิศทางที่ชัดเจน หรือการนำทางที่มีความมุ่งมั่นและภาวะผู้นำที่ดีส่งผลให้วัฒนธรรมขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งกมล เกลี้ยงแก้ว (Kliengkaew, 2019, p. 18) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมในองค์กรเปรียบเสมือน กรอบหรือกฎระเบียบที่ไม่เป็นทางการ เป็นหลักยึดในการกำหนดวิธีการทำงานให้ไปในทิศทางเดียวกันเป็นเครื่องมือในการกำหนดโครงสร้างขององค์กรภายใต้ความเข้าใจและเชื่อมั่นในเป้าหมายขององค์กร ยังผลต่อการดำเนินงาน และการตัดสินใจต่าง ๆ ของสมาชิกในองค์กร อีกทั้งเป็นอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกขององค์กร ทำให้เห็นเอกลักษณ์ที่สามารถแยกออกจากองค์กรอื่นได้ซึ่งสอดคล้องกับบุตฤกษ์ บุตรเกตุ (Butket, 2019) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายผล พบว่า วัฒนธรรมองค์กร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า การมีวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารทรัพยากรบุคคลช่วยในการทำให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจและปฏิบัติตามเป้าหมายทางบุคคลและองค์กร ซึ่งมีกระบวนการคัดเลือกที่เป็นระบบและเป็นธรรมช่วยในการนำเข้าบุคลากรที่มีความเหมาะสมกับความต้องการขององค์กร อีกทั้งการให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะและการฝึกอบรมช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพและความคืบหน้าของบุคลากร และการมีกระบวนการประเมินประสิทธิภาพที่เป็นระบบและตระหนักถึงความต้องการในการปรับปรุงช่วยในการพัฒนาและบริหาร โดยเฉพาะมีการสนับสนุนสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างบรรยากาศทำงานที่เป็นประโยชน์และพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ภัควัฒน์ ทองพรหม (Pongprom, 2020, p. 26) ได้กล่าวว่าการบริหารงานบุคคลซึ่งมีกระบวนการตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งเพื่อให้สามารถกำหนดบุคลากรให้เข้าทำงานได้ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากรตามที่วางแผนไว้ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการให้บุคลากรมีการพัฒนาอยู่เสมอ วินัยและการรักษาวินัย และการพ้นจากตำแหน่งหรือการออกจากราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรวดี สงฆ์ภรณ์ (Songkran, P. 2016) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ได้เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย แนวทางต่าง ๆ ในการทำงานของสถานศึกษาร่วมกัน และส่งเสริมให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร และการสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ตีร่วมกัน นอกจากนี้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาส่วนมาก ได้ทำงานอยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิด ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน เนื่องจากครูและบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ ต่างมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันมานาน มีการเข้าอกเข้าใจกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ตีร่วมกัน จึงเกิดเป็นความผูกพัน ความรัก และทำงานเป็นทีม ผู้บริหารโรงเรียนให้อำนาจในการตัดสินใจ และยอมรับในความรู้ความสามารถ ตามความถนัดและความสนใจของครูมีการให้กำลังใจ และชมเชย รวมถึงสนับสนุนในการทำผลงาน หรือการแสดงออกซึ่งความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ อธิรญา คชาบาล (Kachaban, 2018, p. 41) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ระบบการศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ โดยเฉพาะ การจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมสำหรับภารกิจทางการศึกษา และการสร้างบุคลากรที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบ และการสนับสนุนในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา น้อยอำมาตย์ (Noi-amat, 2016) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง วัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล สะพังเงิน (Sapung-ngen, 2021) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุตรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นรายคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติต่อบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีบรรทัดฐานเดียวกัน มีการยกย่อง ชมเชย และให้รางวัลรวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาค และเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริตทั้งคำพูดและการกระทำอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ กานต์นรี ประสพสุข (Prasopsuk, 2020) ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนวัดบางพระ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นรายคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำ ที่สุด คือ ด้านการยอมรับกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในแต่ละ แห่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ผู้บริหารอาจจะไม่มีความไว้วางใจต่อบุคลากรในการปฏิบัติงานหรือไม่มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ปิดกั้นทางความคิดของครูและบุคลากร และไม่ยอมรับในความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล สะพังเงิน (Sapung-ngen, 2021) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานบุคคล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สถานศึกษาควรกำหนดวัตถุประสงค์และมิตรภาพขององค์กร อีกทั้งส่งเสริมการทำงานที่สร้างสรรค์และกระตุ้นความคิดนวัตกรรม และสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการทำงานทีมและความร่วมมือ

1.2 สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและสนับสนุนความรู้สึกลึกซึ้งของบุคลากร ให้บุคลากรรู้สึกว่ามีเสรีภาพในการแสดงออกและแลกเปลี่ยนความรู้สึก อีกทั้งควรสร้างกลไกในการติดต่อสื่อสารที่ทำให้พนักงานสามารถแลกเปลี่ยนความรู้สึก ข้อคิดเห็น และไอเดียได้อย่างสะดวก และควรส่งเสริมการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ระหว่างบุคลากร ทำให้ความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่แบ่งปันและเรียนรู้กัน

1.3 สถานศึกษาควรทำให้กระบวนการตัดสินใจเป็นที่โปร่งใสและมีการสื่อสารที่ดี ทำให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจเป้าหมายและหลักการในการตัดสินใจ ซึ่งสนับสนุนการทำงานทีมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้มีความหลากหลายในมุมมองและนำเสนอทางเลือกที่แบ่งปันได้ อีกทั้งควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะในการตัดสินใจ

1.4 สถานศึกษาควรยอมรับความคิดเห็นของบุคลากร พร้อมกับการสนับสนุนทำการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้และปรับปรุง ซึ่งควรสร้างมาตรการประเมินผลที่ชัดเจนและให้ข้อมูล ที่สอดคล้องกับการยอมรับ และนำมาปรับปรุงในทิศทางที่ดีขึ้นและการให้คำแนะนำเป็นประการสำคัญในการสร้างการยอมรับ ช่วยให้บุคลากรได้ทราบถึงข้อบกพร่องของตนเองในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างหลายเขตพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุมมากขึ้น อันจะช่วยให้สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจในการทำงานของครู หรือบรรยากาศองค์กร เพื่อให้ได้ความเข้าใจเชิงลึกมากขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

2.3 ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับมุมมองของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.), New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Butket, W. (2019). *Organizational culture and happy workplace of teachers in school under the Secondary Educational Service Area Office 9*. Master thesis, M.Ed., Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai)
- Jittarom, N. (2014). *Transformational leadership of administrators affecting organizational culture of Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area Office 11*. Master thesis, M.Ed., Suratthani Rajabhat University, Suratthani. (In Thai)
- Kachaban, A. (2018). *A study of the administration of basic school administrators under the Secondary Education Service Area Office 17*. Master thesis, M.Ed., Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi. (In Thai)
- Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. (2022). *Action plan fiscal year 2022*. Kanchanaburi: Author. (In Thai)
- Khothangkha, N. (2018). *Organizational culture affecting the effectiveness of school administration under the Secondary Educational Service Area Office Area 22*. Master thesis, M.Ed., Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon. (In Thai)
- Kliengkaew, K. (2019). *Organizational culture affecting budget management of schools under Suratthani Secondary Educational Service Area Office 11*. Master thesis, M.Ed., Suratthani Rajabhat University, Suratthani. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2020). *Policy and concept of Ministry of Education fiscal year 2023*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)
- Noi-amat, P. (2016). *The relationship between organization culture and school effectiveness under the Secondary Education Service Area Office 27*. Master thesis, M.Ed., Roi Et Rajabhat University, Roi Et. (In Thai)
- Office of the Education Council. (2017). *The national education plan B.E. 2560-2579 (2017-2036)*. Bangkok: Prikwan Graphic. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2013). *Handbook of school administration for charter school administration development project*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

- Pongprom, P. (2020). *Effectiveness of personnel management of school administrators under the Office of the Basic Education Commission in Sakon Nakhon Province*. Master thesis, M.Ed., Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon. (In Thai)
- Prasopsuk, K. (2020). *The organization culture of Watbangpra School*. Independent Study, M.Ed., Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai)
- Sapung-ngen, T. (2021). *The relationship between behaviors of school administrators and teacher performance under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3*. Master thesis, M.Ed., Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon. (In Thai)
- Songkran, P. (2016). *Condition of Personnel Administration of School Administrators in Schools under Primary Educational Area Office 24*. Master thesis, M.Ed., Nakhon Sawan Rajabhat University, Nakhon Sawan. (In Thai)
- Suankulab, W. (2015). *Factors affecting school effectiveness under Kamphaengphet Primary Educational Service Area Office 1*. Master thesis, M. Ed., Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet. (In Thai)
- Takun, T. (2019). *Organizational culture factors affecting the effectiveness of personnel administration in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 23*. Master thesis, M.Ed., Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon. (In Thai)
- Thanaseelangun, C. (2015). *Education Administration*. Nakhonratchasima: Educational Administration Group, Faculty of Education, Nakhonratchasima Rajabhat University. (In Thai)
- Wongrattana, C. (2010). *Statistic techniques for research*. Bangkok: Thep Neramit Printing. (In Thai)

การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

Administration According to the Standard of Student Support System in
Opportunities Expansion Schools under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office 3

นันทพัทธ์ น้าวุ่น*, มิตภาณี พุ่มกล่อม**

Nantapat Namwoon*, Mitparnee Pumklom**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education degree in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

E-mail: namwoon325@gmail.com*, pianohawi@gmail.com**

Received: August 2, 2024; Revised: October 22, 2025; Accepted: October 20, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารงานตามมาตรฐานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 238 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการ ด้านนักเรียน และด้านปัจจัย และ 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบ การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงาน; ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the administration based on the standards of the student care and support system, and 2) compare the administration of the

*นักศึกษานิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

*Student in Master of Education Program Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail address: Namwoon26@yahoo.com

student care and support system in extended opportunity schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by gender and work experience. The sample consisted of 238 participants, including school administrators and teachers, selected through stratified random sampling based on educational service areas. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with a content validity index of 1.00 and a reliability coefficient of 0.82. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Scheffé's method for pairwise comparison, with the significance level set at .05.

The research findings revealed that: (1) The overall and specific aspects of administration based on the standards of the student care and support system in extended opportunity schools were at a high level. When ranked by mean score from highest to lowest, they included: process, students, and factors. (2) The comparison of administration based on the standards of the student care and support system classified by gender showed no statistically significant difference, both overall and in each aspect. Similarly, the comparison classified by work experience revealed no statistically significant difference, both overall and in each aspect.

Keywords: Administration; Student Support System in Opportunities Expansion

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวโน้มโครงสร้างประชากรที่คาดว่าจะมีกลุ่มประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและความแพร่หลายของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้นช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (Office of the National Economic and Social Development Council, 2022, p. 12) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี มีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัย

รักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (Ministry of Education, 2019, p. 5) สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัยหน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และเอาใจใส่ดูแลเด็กนักเรียน ในสถานศึกษาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพร้อมสำเร็จการศึกษา ก้าวออกไปใช้ชีวิตในสังคม ระบบการช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนานักเรียน ให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม นอกจากนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใน สถานศึกษายังเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (Ministry of Education, 2020, p. 1)

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาย เพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรม ตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวล สถิติข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ตกเป็นทาสของเกม คอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมจนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและ สังคม นิยมประลองความเร็ว มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ ที่ผิดกฎหมาย ใช้ความรุนแรงใน การตัดสินใจปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทย ความสัมพันธ์ กับคนในครอบครัว ค่อนข้างเปราะบาง ติดเพื่อน ติดสื่อ และให้ความสัมพันธ์กับวัตถุมากกว่าความมีคุณธรรม น้ำใจ ซึ่งการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพศึกษา บทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือการมีความรัก เอื้ออาทรเอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้ง จะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหา ของผู้เรียน (Office of the Basic Education Commission, 2016, pp. 1-2) สำนักงานคณะกรรมการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จึงตระหนัก ถึงความสำคัญที่จะต้องมียุทธศาสตร์การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงาน เป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา รวมทั้งวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ

ที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และ ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของโรงเรียนในทุกระดับผู้ปกครองหรือชุมชน (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2012)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดจำนวน 23 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่คล้ายคลึงกันตามนโยบายการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำเนินการตั้งแต่ ปีการศึกษา 2544 จะเห็นได้ว่าขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องได้รับความเอาใจใส่ จากผู้ที่มีส่วนร่วมของทุก ๆ คนทุก ๆ ด้านรวมถึงผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และในการดำเนินงานในโรงเรียนซึ่งได้จากการเรียบเรียงในการระดมความคิดเห็นในหัวข้อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กในสถานศึกษาสามารถจำแนกพฤติกรรมเสี่ยงเป็นด้านต่าง ๆ คือ พฤติกรรมทางด้านอบายมุข เช่น ติดเกม พฤติกรรมก้าวร้าว ใช้ความรุนแรง เช่น ทะเลาะวิวาท ขาดสติในการควบคุมตนเอง ทำร้ายตนเองและผู้อื่น พูดจาไม่สุภาพ ทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพล พฤติกรรมทางเพศ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ เสพสื่อลามก พฤติกรรมด้านภาวะซึมเศร้า หนีเรียน หนีกลับบ้าน เข้าออกห้องน้ำบ่อย ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของการเรียนหนังสือ และแต่งกายผิดระเบียบ ปัญหาสังคมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่มีส่วนกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในปัจจุบัน ซึ่งบางโรงเรียนไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวมีผลกระทบอย่างยิ่งกับนักเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงของความเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการหาเอกลักษณ์ของตนเองอยากรู้ อยากรู้อยากทดลอง ต้องการอิสระจากครอบครัว ต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน บางครั้งดูเหมือนให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากเกินไป และปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ยิ่งพบเจอได้มากมายซึ่งปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในทุกวันนี้ยังมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น (Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, 2023)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และครูกับการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ว่ามีวิธีการดำเนินงานเป็นระบบและมีมาตรฐานถูกต้องตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่แล้วทำให้นักเรียนมีประโยชน์จากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกัน

2. การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยมีขอบเขตการศึกษาตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 7) ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านปัจจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 616 คน จำนวน 23 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 238 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgen, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามพื้นที่จัดการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ภายใต้อำนาจประกอบของการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

3.2 คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 30 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 238 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 238 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน

5.3 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

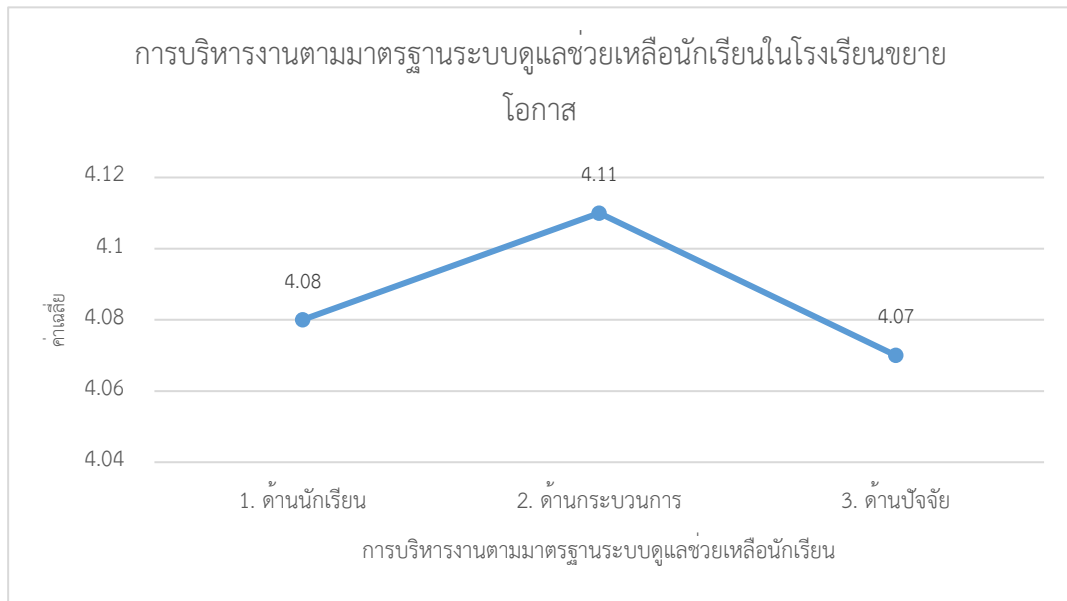
ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านกระบวนการ รองลงมา คือ ด้านนักเรียน และด้านปัจจัย ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ในภาพรวม

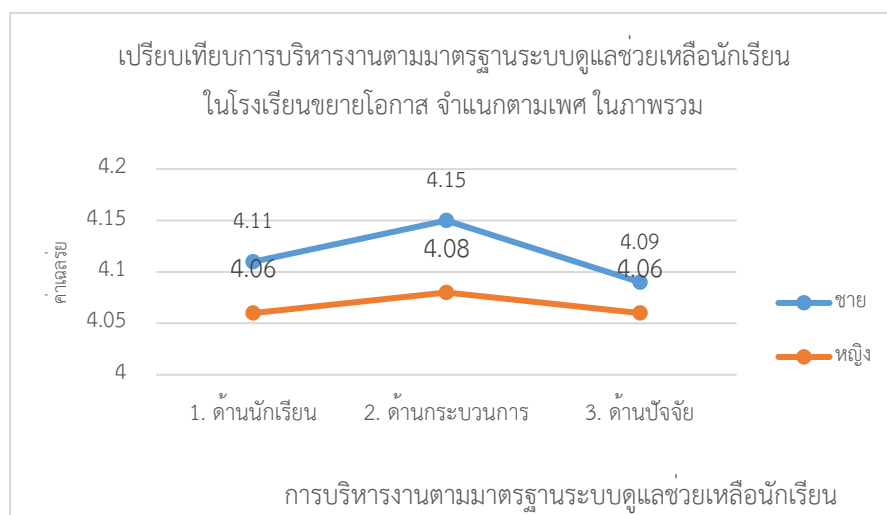
การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านนักเรียน	4.08	0.34	มาก
2. ด้านกระบวนการ	4.11	0.37	มาก
3. ด้านปัจจัย	4.07	0.39	มาก
รวมเฉลี่ย	4.09	0.32	มาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามเพศ ในภาพรวม

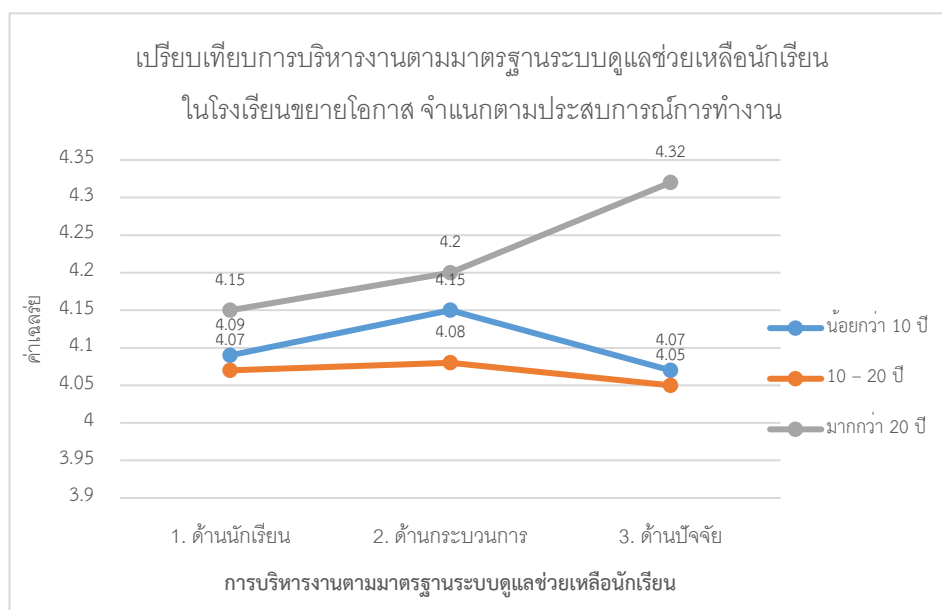
การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านนักเรียน	4.11	0.28	4.06	0.37	1.09	0.276
2. ด้านกระบวนการ	4.15	0.35	4.08	0.39	1.48	0.139
3. ด้านปัจจัย	4.09	0.36	4.06	0.42	0.45	0.653
รวมเฉลี่ย	4.12	0.30	4.07	0.34	1.12	0.266

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม

การบริหารงานตามมาตรฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	น้อยกว่า 10 ปี		10 – 20 ปี		มากกว่า 20 ปี		F	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านนักเรียน	4.09	0.38	4.07	0.32	4.15	0.32	0.32	0.728
2. ด้านกระบวนการ	4.15	0.39	4.08	0.35	4.20	0.50	1.33	0.266
3. ด้านปัจจัย	4.07	0.42	4.05	0.37	4.32	0.45	2.71	0.069
รวมเฉลี่ย	4.10	0.33	4.07	0.31	4.22	0.38	1.46	0.233

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาญจนบุรี เขต 3 มากำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานอยู่เป็นประจำ ทำให้โรงเรียนทุกแห่งต้องปฏิบัติตามอย่างมีมาตรฐาน ดังที่ อรวรรณ ล่องลือฤทธิ์ (Longluerit, 2023, p. 5) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (Pongsawat, 2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (Multongchad, 2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวัดอุดมรังสี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านนักเรียน ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกประพฤติปฏิบัติตนและเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และนักเรียนมีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (Secondary Educational Service Area Office 35, 2020, p. 9) ได้กำหนดไว้ว่า มาตรฐานด้านนักเรียน มี 1 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ เน้นให้นักเรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 1) รู้จักตนเองและพึงตนเองได้ 2) มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขนิสัยที่ดี 3) มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัย อันตราย และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 4) รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้ 5) เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม 6) มีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุณี บุตรศรีภูมิ (Butsripoom, 2020) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (Multongchad, 2021) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

1.2 ด้านกระบวนการ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (Secondary Educational Service Area Office 35, 2020, p. 10) ได้กำหนดไว้ว่า มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 1 มาตรฐาน 3 ตัวบ่งชี้ เน้นให้มีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายสหวิชาชีพ 1) สถานศึกษามีการวางระบบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (Pitaksuksan,

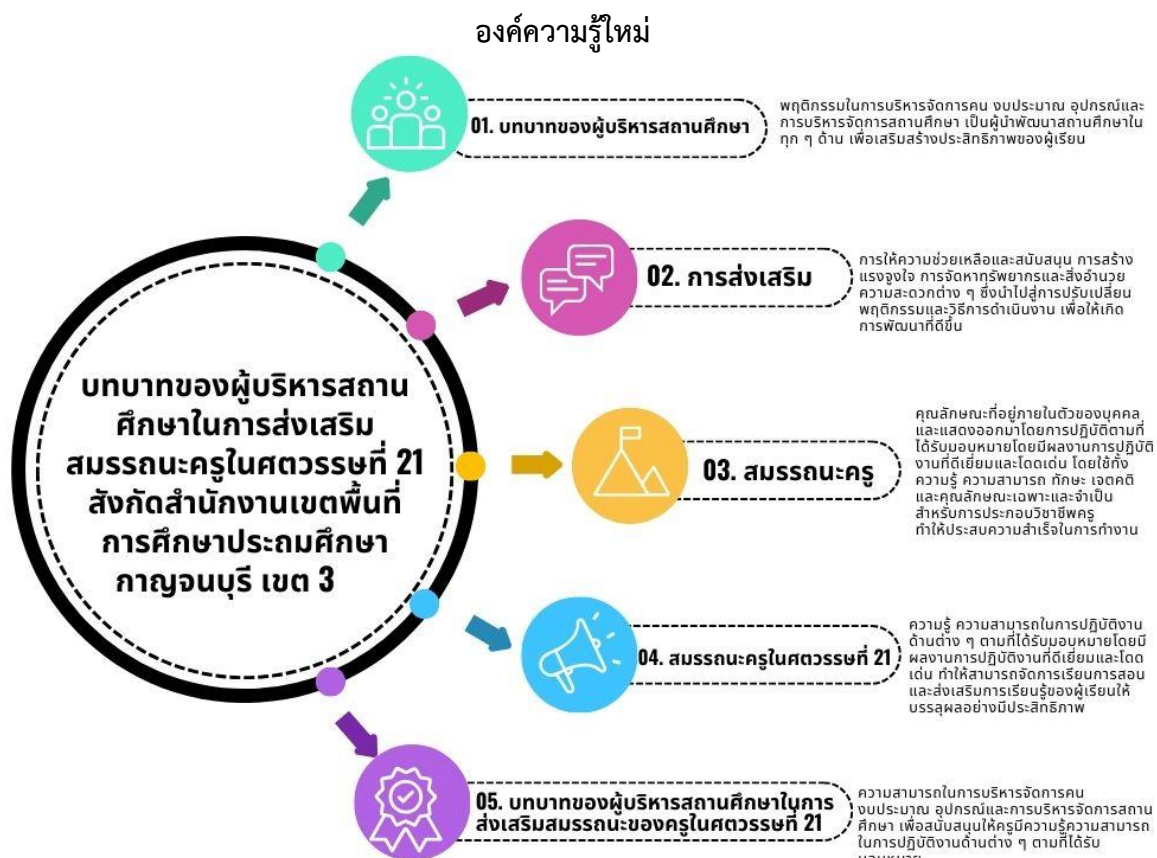
2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรดา มลิล (Malila, 2021) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ ระดับมาก ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน เช่นกัน

1.3 ด้านปัจจัย ในภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร มีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียนและท้องถิ่น ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน และผู้บริหาร มีความรู้เข้าใจและให้ความสำคัญกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 35 (Secondary Educational Service Area Office 35, 2020, p. 11) ได้ระบุว่า มาตรฐาน ด้านปัจจัย มี 1 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ เน้นให้มีบุคลากร สื่อ เครื่องมือที่พอเพียงและหลากหลาย เพื่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) นักเรียนมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) มีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรมาภรณ์ สอนธิ (Sonthi, 2017) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการ พัฒนาการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุจิตดา พงษ์สวัสดิ์ (Pongsawat, 2018) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยในระดับมาก เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ว่าจะเป็นเพศชาย และเพศหญิง สามารถปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างกัน เพราะการทำงานให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นหน้าที่ที่ครูทุกคน ต้องปฏิบัติ เป็นยุทธศาสตร์ที่เขตพื้นที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น ได้รับการเอาใจใส่ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (Multongchad, 2021) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (Pitaksuksan, 2021) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัทตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัทตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ว่าจะมีความประสพการณ์การทำงานมากน้อยขนาดไหน สามารถปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างกัน เพราะว่าการทำงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนท่านจะเป็นครูที่ใหม่หรือเก่า ผู้บริหารคนใหม่หรือเก่าก็จะมีมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางให้ คนปฏิบัติสามารถทำได้โดยง่ายและเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิล (Malila, 2021) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามประสพการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (Pitaksuksan, 2021) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัทตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัทตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลเด็กนักเรียนให้มีคุณภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรตระหนักในการสอนให้นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติภัย และปัญหาทางเพศ เพื่อให้ตัวนักเรียนสามารถอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรนำข้อมูลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้งานให้เห็นผลยิ่งขึ้นทำให้โรงเรียนมีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกาญจนบุรี

2.3 ควรศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- Butsripoom, W. (2020). *A study of guidelines to develop the operation of student caring and support system of school under the Secondary Educational Service Area Office 30*. (Master of Education Thesis). Burirum Rajabhat University, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Child Protection Act, B.E. 2546 (2003). (2018). Bangkok: *The Agricultural Co-Operative Federation of Thailand Ltd. (ACFT)*. (In Thai)
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2012). *Handbook of student care and support system*. Bangkok: Uranus Image Group. (In Thai)
- Handbook of student care and support system. (2019). Bangkok: *Uranus Image Group*. (in Thai)
- Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. (2023). *Action plan of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 fiscal year 2023*. Chumphon: Policy and Planning Group. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Longluerit, O. (2023). *Selected factors affecting an operation of the student assistance system in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon*. (Master

- of Education Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Malila, K. (2021). Administration of the school's student support system under the Office of Chaiphum Primary Educational Service Area 1. *Journal of MCU Kakhondhat*, 8(2), 31-41. (In Thai)
- Ministry of Education. (2019). *Teachers' Handbook of student care and support system to develop the quality of life and solve social crisis*. Bangkok: Chuanpim. (In Thai)
- Multongchad, K. (2021). *Student care and support system performance of Wat Udomrangsee School*. (Master of Education Thesis). Silpakorn University, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2016). *Standard of student care administration*. Bangkok: Express Transport Organization. (In Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2022). *The thirteenth national economic and social development plan (2017-2021)*. Bangkok: Author. Retrieved from http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/258/T_0001.PDF (In Thai)
- Office of National Education Council. (2019). *National Education Act B.E. 2541 (1998) and Amendments (Forth National Education Act B.E. 2562 (2019))*. Bangkok: Prikwan Graphic. (In Thai)
- Pitaksuksan, N. (2021). *The administration of the student care and support system by school administrators in Saiburi District under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3*. (Master of Education Thesis). Yala Rajabhat University, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Pongsawat, S. (2018). *The implementation of student care and support system in Cha-am Khunyingnuengburi School*. (Master of Education Thesis). Silpakorn University, Graduate School. Program in Educational Administration. (In Thai)
- Secondary Educational Service Area Office 35. (2020). *Handbook of student care and support system and student protection in educational institutions*. Retrieved from <http://www.sesalpglpn.go.th> (In Thai)
- Sonthi, P. (2017). *Guidelines for the development of elementary student support system in small schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area*. (Master of Education Thesis). Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Faculty of Technical Education, Program in Educational Administration. (In Thai)

แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Guidelines for Restoring the Learning Loss of Learners in Schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2

พรพิรุณ เพชรรัตน์*, นิพนธ์ วรรณเวช**

Phonphirun Phetcharat*, Nipon Wonnawed**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education degree in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

E-mail: Phonphirun@gmail.com*, Wonnawed@gmail.com**

Received: April 23, 2024; Revised: October 15, 2025; Accepted: October 20, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 2) แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 285 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการยกระดับการจัดการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน และด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษาครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ 2) แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา มีดังนี้ 1) ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียนมีแนวทางโดยสถานศึกษาดำเนินการประเมินความถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางโดยสนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการอบรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาศักยภาพ

*นักศึกษาปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

**Student in Master of Education Program Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail address: Phonphirun@gmail.com

ทักษะ และความรู้ ของครูผู้สอน 3) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีแนวทางโดยการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลให้มีคุณภาพ สอดคล้องและครอบคลุม ถูกต้อง 5) ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตมีแนวทางโดยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับผู้เรียน 6) ด้านการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และ 7) ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจมีแนวทางโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

คำสำคัญ: แนวทาง; การฟื้นฟู; ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

Abstract

This research aims to 1) study rehabilitating students' learning loss and 2) develop guidelines for rehabilitating students' learning loss in educational institutions. The research sample comprised 285 school administrators and teachers, selected through stratified sampling by school size. The key informants for the focus group were eight experts selected by purposive sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity ranging from 0.67 to 1.00 and reliability of 0.97. Data analysis included percentages, means, standard deviations, and content analysis.

The research showed that: 1. The operation to restore the students' learning loss in educational institutions in the overall picture and in every aspect, has been implemented at the highest level, ranked by average as follows: Empowering teachers and school administrators; Providing welfare, safety, and building morale and encouragement; Raising the level of learning management using technology systematically and efficiently; Developing a digital media library for open learning and linking educational information; Creating a positive attitude towards learning and good health of students, both physical and mental health; Designing a new learning management process that responds to the context of change and the needs of students; and Creating effective participation in learning management among educational institutions, teachers, parents, communities, and all relevant sectors, respectively. 2. Guidelines for the rehabilitation of students' learning loss in educational institutions are as follows: 1) In terms of designing a new learning management process that responds to the changing context and needs of students, the educational institution conducts an assessment of the learning regression of students. 2) In terms of empowering teachers and school administrators, the guidelines are to support the development of teachers, promote training to develop their own learning management, and

develop teachers' potential, skills, and knowledge. 3) In terms of creating effective participation in learning management among educational institutions, teachers, parents, communities, and all relevant sectors, the guidelines are to create communication and mutual understanding to discuss, exchange information, opinions, and guidelines for rehabilitation. 4) In terms of developing a digital media repository for open learning and linking educational information, the guidelines are to develop a digital media repository that is of quality, consistent, comprehensive, and accurate. 5) In terms of creating a positive attitude towards learning and good health of students, both physical and mental health, the guidelines are to promote meaningful learning for students. 6) In terms of improving learning management by using technology systematically and effectively, there are guidelines for integrating technology into learning management, using a variety of digital media, using online platforms, and using digital tools that attract learners' attention. Moreover, 7) In terms of organizing welfare, safety, and building morale and encouragement, there are guidelines for creating a safe environment, preventing accidents both inside and outside the educational institution.

Keywords: Guidelines; Restoring; Learning Loss of Learners

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการรายงานเกี่ยวกับสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลปี พ.ศ. 2563 (International Institute for Management Development: IMD 2020) พบว่าความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมประเทศไทยอยู่ในอันดับ 29 มีอันดับลดลง 4 อันดับ (อันดับที่ 25 ในปี พ.ศ. 2562) โดยมีผลคะแนนรวมที่ลดลงเป็น 76.234 คะแนน จาก 77.233 คะแนน ในปี พ.ศ. 2562 เมื่อพิจารณาคะแนน ที่ประเทศไทยได้รับระยะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2563 พบว่า ประเทศไทยยังคงมีสมรรถนะในการแข่งขันเป็นอันดับ 3 ในอาเซียน รองจาก สิงคโปร์ และมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทย มีแนวโน้มสมรรถนะที่ลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ จากอันดับความสามารถในการแข่งขันที่ 28 เมื่อปี พ.ศ. 2559 เป็นอันดับ 29 ในปี พ.ศ. 2563 โดยมีอันดับลดลง 1 อันดับ และมีอันดับลดลงจากปีก่อนถึง 4 อันดับ (อันดับ 25 ในปี พ.ศ. 2562) ดังนั้นหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ (Office of Education Council, 2021)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทุกประเทศประสบปัญหา โดยมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดยการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและวิกฤตเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศแล้ว ยังได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศอีกด้วย ประเทศไทยได้ตระหนักถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น จึงระดมแนวคิด ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอแนวทาง ตลอดจนนโยบาย

ในการรับมือกับปัญหาที่ตามมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั่นคือการเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) ความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิต ภาวะขาดโภชนาการ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่เกิดจากการปิดโรงเรียนอย่างไม่มีกำหนดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ที่ต้องใช้การจัดการเรียนการสอนใน 5 รูปแบบ คือ ออนไลน์ (on-line) ออนแฮนด์ (on-hand) ออนดีมานด์ (on-demand) ออนแอร์ (on-air) และ ออนไซต์ (on-site) ซึ่งสลับสับเปลี่ยนกันไปนั้น ประสิทธิภาพและคุณภาพของนักเรียนที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพน้อยลง ความคาดหวังถึงผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นจึงเป็นไปได้ยาก (Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2, 2022, p. 62)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ที่มีอำนาจในการบริหารจัดการการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาต้องตระหนักปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านของสมรรถนะในการแข่งขันของการศึกษาไทยในเวทีสากล ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามเป้าประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และภาระเร่งด่วนในการบริหารจัดการคือการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากผลกระทบในการเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้ผู้เรียนมีภาวะการเรียนรู้ที่พร้อมจะเรียนรู้และพัฒนาต่อไปทั้งทางด้าน ความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิต ภาวะขาดโภชนาการและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของผู้เรียน (Kuapak, 2022)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทาง การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อต้องการศึกษาแนวทางและสภาพการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ของผู้เรียน และสถานศึกษาว่ามีการดำเนินการมากน้อยเพียงใดและมีแนวทางอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 1,100 คน จากสถานศึกษาจำนวน 101 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ค่าระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คนและครูผู้สอน จำนวน 4 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา และคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 จำนวน 3 ข้อ และค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 32 ข้อและค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการสนทนา สร้างประเด็นในการการสนทนากลุ่ม ร่างแบบบันทึกการสนทนา และปรับปรุงแบบบันทึกจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามและความครอบคลุมของประเด็นพร้อมคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า $IOC \geq 0.50$

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทางออนไลน์ จำนวน 285 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)

4.3 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน และด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษาครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา ในภาพรวม

การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนอง บริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน	4.52	0.62	มากที่สุด
2. ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา	4.61	0.51	มากที่สุด
3. ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษาครู ผู้ปกครอง ชุมชน และ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	4.51	0.62	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา	4.55	0.54	มากที่สุด
5. ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของ ผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต	4.55	0.56	มากที่สุด
6. ด้านการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็น ระบบและมีประสิทธิภาพ	4.61	0.57	มากที่สุด
7. ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้าง ขวัญและกำลังใจ	4.61	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.56	มากที่สุด

2. ผลการจัดสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 ท่าน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 ท่าน และครูผู้สอน จำนวน 4 ท่าน เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสรุปได้ดังนี้ 2.1) ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียนมีแนวทางโดยสถานศึกษาดำเนินการประเมินความถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ 2.2) ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางโดยสนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความรู้ ของครูผู้สอน 2.3) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีแนวทางโดยการสร้างการสื่อสารและความเข้าใจร่วมกันเพื่อหารือ แลกเปลี่ยน ข้อมูล ความคิดเห็นและแนวทางในการฟื้นฟู 2.4) ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีแนวทางโดยการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลให้มีคุณภาพ สอดคล้องและครอบคลุม ถูกต้อง 2.5) ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตมีแนวทางโดยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้กับประสบการณ์จริง 2.6) ด้านการยกระดับการจัดการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมีแนวทางโดยผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อดิจิทัลที่หลากหลายใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และ 2.7) ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจมีแนวทางโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ป้องกันการ

เกิดอุบัติเหตุทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตรวจสอบความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนรู้ มีมาตรการป้องกันอัคคีภัย อุบัติเหตุ และฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง เรื่อง แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นหลังการเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 (COVID 19) โดยมีการดำเนินการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จัดสวัสดิการความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจ เสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนากล้องสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษาครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธุ์ (Karnjanapun, 2021) ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษา ในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน ในการดูแลนักเรียน นักศึกษาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น คำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้ว ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถเรียนผ่านดาวเทียมได้ การตัดสินใจ นโยบาย อยู่บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ โชษิตา ศิริมัน (Siriman, 2021) ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัยแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียนในสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ สถานศึกษาดำเนินการประเมินความถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ และออกแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเชิงรุก (Active learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สนับสนุนครูผู้สอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ออกแบบและปรับใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ สร้างเครือข่าย

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ดังที่ กฤติยา อริยา (Ariya, 2016, p. 76) ที่กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้ในการศึกษาความต้องการของผู้เรียนและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้ เช่นเดียวกับ สลิสนา ภูมิพาณิชย์ (Poompanich, 2017, p. 90) ที่กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีระบบ มีการวิเคราะห์สถานการณ์ในการเรียนรู้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร เทคนิควิธีสอน สื่อ และการประเมินผล

2.2 ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาศักยภาพทักษะ และความรู้ ของครูผู้สอน สนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาระบบเทคโนโลยีให้พร้อมในการดำเนินการ และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการอบรมพัฒนาผู้บริหาร เกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ในภาวะวิกฤต พัฒนาทักษะการนำ และ การบริหารคน พัฒนาทักษะการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาตามที่ มารุต พัฒนาผล (Patphol, 2014, pp. 577-578) นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพไว้ว่าควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ ให้ครูมองไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับ พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (Siridhrungsri, 2014, pp. 10-11) นำเสนอแนวคิดว่าครูเป็นผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และรับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์กรทำหน้าที่ด้านพัฒนาครูเป็นการเฉพาะ มีคู่มือการพัฒนาให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองตามความต้องการในแต่ละปี

2.3 ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ สร้างการสื่อสารและความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและแนวทางในการฟื้นฟู การเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกัน เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ ของบุตรหลาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างสถานศึกษา กับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อระดมทรัพยากร และความช่วยเหลือมาสนับสนุนการฟื้นฟูการเรียนรู้ ดังที่ กอบกฤษ การครคิด (Kankunkid, 2018, p. 24) ที่กล่าวว่า การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เป็นการให้บุคคลต่าง ๆ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสถานประกอบการ ในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตั้งแต่เรื่องการตัดสินใจ การดำเนินงานต่าง ๆ การมีบทบาทสำคัญ ในกิจกรรมที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อร่วมกันแก้ไข และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุ ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ เช่นเดียวกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (Phuangsomjit, 2017) ได้นำเสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ 2 ทาง โดยการสร้างความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยการเชิญให้คนในชุมชน เข้ามาสู่โรงเรียน

2.4 ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ พัฒนากลังสื่อดิจิทัลให้มีคุณภาพ สอดคล้องและครอบคลุม

ถูกต้อง ตามหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็น นำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ พัฒนาระบบการจัดคลังสื่อดิจิทัลให้มีระบบสืบค้นที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้งานคลังสื่อดิจิทัล ฝึกอบรม เกี่ยวกับการใช้คลังสื่อดิจิทัล ในชั้นเรียนแนะนำวิธีการ ผสานรวมคลังสื่อดิจิทัล เข้ากับแผนการสอน ส่งเสริมการใช้คลังสื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ อนันต์ วรดิพิงศ์ (Voratitipong, 2017, pp. 14-25) ที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่าจะช่วยพัฒนากระบวนการสอนให้กับครู/อาจารย์มีการเปลี่ยนแปลง การสอนอย่างมีนัยสำคัญ ครู/อาจารย์หลายคนสามารถพัฒนามุ่งเน้นวิธีการสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งช่วยสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนที่อยู่ต่างพื้นที่กันได้เรียนจากครูคนเดียวกันในเวลาเดียวกันกับห้องเรียนอื่น ๆ ได้ เช่นเดียวกับ มาลีสา ดุลย์ชาติ (Doonchad, 2017, p. 8) ที่กล่าวว่า สื่อดิจิทัลคือ สื่อที่มีการนำข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวิดีโอ เป็นต้น มาประกอบและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ ใ้การใช้งาน โดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าด้านคอมพิวเตอร์กราฟิก นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับหน่วยงานในลักษณะของเครือข่ายความสัมพันธ์ในสังคม (social network) คือ ทุกฝ่ายสามารถรู้จักเรียนรู้ รับฟังและเสนอข้อมูลได้ตรงตามความต้องการของแต่ละฝ่ายผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีรองรับและยังสามารถต่อยอดสู่การบริหารภายในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ เมธาวัลย์ วิวัฒน์ครุฑ และมัทนา วังถนอมศักดิ์ (Wipatkut and Wangthanomsak, 2024) นำเสนอมาตรการการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างคลังสื่อของโรงเรียน โดยให้ครูผู้สอนสามารถอัปโหลดแผนการเรียนรู้ ผลงานการปฏิบัติงานและตัวอย่างคลิปวิดีโอการเรียนการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างให้ครูท่านอื่นได้เรียนรู้และสะดวกต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดอบรมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ เช่น Canva พร้อมสาธิต การสร้างโปรเจกต์ไว้สำหรับทำงานร่วมกัน, การใช้โปรแกรมการวัดประเมินผลที่สามารถแชร์ข้อมูลร่วมกันได้ โดยให้ครูที่มีความชำนาญคอยให้ความช่วยเหลือและวิทยากรในการแนะนำการใช้ข้อมูลสารสนเทศ 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้และการจัดการแข่งขันประกวดสื่อและนวัตกรรมที่น่าสนใจ พร้อมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางในการผลิตสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.5 ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ลงมือทำ เชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้กับประสบการณ์จริง และชีวิตจริงสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้รู้สึกสบายใจ กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำผิดพลาด ครู และ เพื่อน ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริม ลดการกลั่นแกล้ง การล้อเลียน การแข่งขันที่ไม่ดี ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนออกกำลังกาย เล่นกีฬา ทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ดังที่ อนุชา ชำนาญมนต์ (Chamnanmon, 2017, p. 8) ที่กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกความคิดหรือ ความเชื่อ และแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล เป็นปฏิกิริยาตอบโต้ตอบ โดยการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ อันจะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือ เชิงลบต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ และทัศนคตินั้นสามารถที่จะรู้

หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น เช่นเดียวกับ เพ็ญพักตร์ พลายนคง (Plaikong, 2018, p. 31) นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการก่อตัวและการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติไว้ว่าทัศนคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่เกิดขึ้นมาจากภายในตัวบุคคล เป็นลักษณะของการจัดระเบียบแนวความคิด ความเชื่อ อุปนิสัย และสิ่งจูงใจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอ แล้วมีการประเมินทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาสัมผัสอยู่ตลอดเวลา เป็นโครงสร้างที่สลับซับซ้อนกว่าจะพัฒนาก่อตัวขึ้นมาเป็นทัศนคติได้ ก็ต้องได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการหลายทางด้วยกัน

2.6 ด้านการยกระดับการจัดการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อดิจิทัลที่หลากหลายใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทักษะด้านดิจิทัลของผู้เรียน ฝึกการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูล ส่งเสริมการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ (e-learning) และพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู สนับสนุนการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยี ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการวัดและประเมินผล ดังที่ ชโรชินี ชัยมินทร์ (Chaimin, 2021, p. 41) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ สุนิตย์ดา เย็นทั่ว (Yentour, 2017, pp. 29-33) นำเสนอเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วเทคโนโลยีจะใช้ในการเรียนการสอนใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ไปกับเทคโนโลยี

2.7 ด้านการจัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจ มีแนวทางการดำเนินการฟื้นฟู ดังนี้ สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตรวจสอบความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนรู้ มีมาตรการป้องกันอัคคีภัย อุบัติเหตุ และฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน จัดสวัสดิการที่เพียงพอ อาหารกลางวันครบถ้วนทุกคน มีความปลอดภัยและอาหารมีคุณภาพครบ 5 หมู่ รองรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น อาหารมังสวิรัต และดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน และครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงบริการปรึกษานักจิตวิทยาได้สะดวก ดังที่ มาลีสา ดุลย์ชาติ (Doonchad, 2017, p. 10) กล่าวว่า ขวัญและกำลังใจเป็นความมุ่งมั่นในการทุ่มเทกำลังกายและแรงใจต่องานที่ทำเพื่อความก้าวหน้าของงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เช่นเดียวกับ กนกวลี สุขปลั่ง (Sukphlang, 2017, p. 18) ที่กล่าวว่าขวัญและกำลังใจคือพฤติกรรมที่แสดงออกภายใต้สภาพแวดล้อมหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานจากสภาวะจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะบ่งบอกถึงความตั้งใจ ความกระตือรือร้น และความร่วมมือในการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของงาน เช่นเดียวกับ นินทร์ลดา ปานเย็น (Panyuen, 2017, p. 45) ที่นำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญและกำลังใจของวูม (Vroom) ว่ามีผลต่อการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากสิ่งที่เขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับครู อาจเป็นรางวัลหรือการลงโทษก็ได้ ดังนั้น การที่จะทำความเข้าใจเรื่อง การจูงใจจำเป็นต้องคำนึงถึงการรับรู้ของปัจเจกบุคคล ว่าเขาทำสิ่งนี้แล้วจะคุ้มหรือไม่ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนจะมีความคาดหวังไม่เท่ากัน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำทฤษฎีความคาดหวัง

ของวรม ไปวิเคราะห์การทำงานของครูได้หากครูมีความต้องการหรือความคาดหวังสูงและได้รับการตอบสนองระดับขวัญและกำลังใจที่สูงไปด้วย จึงสรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นตัวขับเคลื่อนให้กระทำพฤติกรรมที่แสดงออกมาของกลุ่มหรือส่วนบุคคลนั้นจะสะท้อนว่าพวกเขามีขวัญและกำลังใจดีหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษา ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้อย่างจริงจัง ดำเนินการประเมินสมรรถนะพื้นฐานของผู้เรียน ทั้งด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคณิตศาสตร์ ใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อระบุจุดอ่อนเฉพาะรายบุคคล และจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียน (Student Learning Profile) เพื่อใช้วางแผนช่วยเหลืออย่างตรงจุด

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีดิจิทัล และการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตในยุควิถีใหม่ เพื่อให้รู้และเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลง นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในมิติต่าง ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามมาตรการการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติและเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาแนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่

ด้านการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน

การนำแนวคิด Design Thinking และ Personalized Learning มาประยุกต์ใช้ เพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของผู้เรียน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการเสริมพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา

การพัฒนาแบบ Coaching และ Mentoring เพื่อสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Transformational Leadership) ควบคู่กับการสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การประยุกต์ใช้แนวคิด การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-Based Education Management) และ การมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ (Collaborative Participation) เพื่อเชื่อมโยงบทบาทของสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ให้ร่วมกันออกแบบ สนับสนุน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ด้านการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา

การนำแนวคิด Open Educational Resources (OER) และ Digital Learning Ecosystem มาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคลังสื่อการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

การบูรณาการแนวคิด Positive Education และ Social Emotional Learning (SEL) เพื่อส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ การรู้จักตนเอง การจัดการอารมณ์ และการสร้างแรงจูงใจภายใน ควบคู่กับการดูแลสุขภาพกายและจิตให้สมดุล

ด้านการยกระดับการจัดการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การประยุกต์ใช้แนวคิด Digital Transformation in Education และ Learning Management System (LMS) เพื่อพัฒนาโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ให้มีความเป็นระบบ เชื่อมโยงข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยออกแบบ บริหาร และประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ด้านการจัดสวัสดิการความปลอดภัย และสร้างขวัญและกำลังใจ

เสริมสร้างสภาวะทางจิตใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการทำงานซึ่งเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นได้แต่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาในรูปความรู้สึก มีผลต่อการปฏิบัติงานจากสภาวะจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะบ่งบอกถึงความตั้งใจ ความกระตือรือร้น และความร่วมมือในการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของงาน

เอกสารอ้างอิง

- Ariya, K. (2016). *A development of an instructional model based-on differentiated instruction approach to enhance the ability of learning management design of 21st century for student teachers Rajabhat University*. (Doctoral of Education Thesis). Naresuan University, Faculty of Education, Program in Curriculum and Instruction. (In Thai)
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice. Hall Inc.
- Chaimin, C. (2021). *Development of educational technology administration model according to school library standard for small school under the Office of the Basic Education Commission*. (Doctoral of Philosophy Thesis). Naresuan University, Faculty of Education, Program in Educational Technology and Communications. (In Thai)
- Chamnanmon, A. (2017). A model of school administration in Coronavirus disease 2019 crisis under Bangkok Metropolitan Administration. *Rajapark Journal*, 47(16), 439-454. (In Thai)
- Doonchad, M. (2017). *Morale and willpower in work performance of teachers in school under Bang Khen District Office (network 19), Bangkok Metropolitan Administration*. (Master of Education Thesis). Sukhothai Thammathirat Open University, School of Educational Studies, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2. (2022). *Action Plan Report for Fiscal Year 2022*. Kanchanaburi: Author. (In Thai)
- Kankunkid, K. (2018). *A study of community participation in educational management of schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Karnjanapun, R. (2021). School administration in the crisis situation of the Coronavirus 2019 (COVID-19). *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 10(1), 545-556. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Kuapak, J. (2022). *The personnel potential development guidelines of supporting staff of Rajamangala University of Technology Rattanakosin*. (Master of Arts Thesis). Silpakorn University, Faculty of Management Science, Program in Public and Private Management. (In Thai)
- Office of Education Council. (2021). *Guideline for equal and effective education recovery from COVID-19 situation*. Bangkok: Prikwan Graphic. (In Thai)
- Panyuen, N. (2017). *Morale in job performance of teachers in municipal schools under Yala City Municipality*. (Master of Education Independent Study). Yala Rajabhat University, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)

- Patphol, M. (2014). *Learning management to enhance cognitive skills and happiness in learning*. (2nd ed.). Bangkok: Charansanitwong Printing. (In Thai)
- Phuangsomjit, C. (2017). Professional learning community and guidelines for application in educational institutions. *STOU Education Journal*, 10(1), 34-41. (In Thai)
- Plaikong, P. (2018). *Guideline of the use digital media for teaching and learning in social studies courses religion and culture of secondary school teachers in Phetchaburi Province*. (Master of Education Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Faculty of Education, Program in Buddhist Educational Administration. (In Thai)
- Poompanich, S. (2017). *The development of curriculum to enhance learning design competence on coaching and mentoring for municipalities teachers*. (Doctoral of Education Thesis). Naresuan University, Faculty of Education, Program in Curriculum and Instruction. (In Thai)
- Siridhrungsri, P. (2014). *Improvement of Thai teachers' quality in 21st century*. Bangkok: Office of Promotion of the Learning Society and the Quality of Youth. (In Thai)
- Siriman, C. (2021). *School administration skills in the COVID-19 crisis of educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office 31*. 8th National Academic Meeting (NMCCON 2021) on 27th March 2021. Nakhonratchasima College. (In Thai)
- Sukphlang, K. (2017). *Relationship between transformational leadership of administrators and work morale of teachers under Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office*. (Master of Education Thesis). Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Graduate School, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Voratitipong, A. (2017). *The study of digital technology model for Education Basic Education*. (Doctoral of Philosophy Thesis). King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Faculty of Technical Education, Program in Information and Communication Technology for Education. (In Thai)
- Wipatkhut, M., and Wangthanomsak, M. (2024). The development guidelines of learning loss recovery in Pracha-Uppathum School. *Journal of Educational Administration, Silpakorn University*, (15)1, 31-44. (In Thai)
- Yentour, S. (2017). *Development of instructional system for novel and adaptive thinking skills development by using information communication and technology for teacher students, Rambhai Barni Rajabhat University*. (Doctoral of Philosophy Thesis), Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Technology. (In Thai)

การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
Assessment of Academic Excellence Promotion Project towards Student Arts
And Crafts Competition, Ban Pak Long School under Nakhon Si Thammarat
Primary Educational Service Area, Office 4

ทิวทัศน์ บัวจันทร์*, รัฐพร กลิ่นมาลี, วีระยุทธ ชาทะกาญจน์
Tiuwtas Boajan, Rattaporn Klinmalee, Werayut Chatakan
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Nakhon Si thammarat Rajabhat University
E-mail: thiewtat@hotmail.com

Received: November 23, 2024; Revised: October 20, 2025; Accepted: December 3, 2025

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 171 คน ครูผู้สอน จำนวน 16 คน คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 2 คน รวม 189 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูฝ่ายวิชาการ 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ตัวแทนนักเรียน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ประสพผลความสำเร็จสูงสุด มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านกระบวนการ มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา และวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาส ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยเหมาะสมเหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบันและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของประเทศ อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ พบว่า มีการร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ

*นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*Student in Master of Education Program Educational Administration, Nakhon Si thammarat Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail address: thiewtat@hotmail.com

พัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพัฒนา เสริมสร้างทักษะทางทัศนศิลป์อย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการนำไปใช้วางแผน การดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต พบว่า ครูมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ นักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปได้ว่า สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะทางด้านวิชาการ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หากแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ควรจัดแยกตามช่วงอายุนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้เหมาะสมกับช่วงวัย โดยโรงเรียนควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน เช่น มุมเรียนรู้ตามอัธยาศัย ห้องภูมิปัญญา ห้องวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลได้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติในการสืบเสาะความรู้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม จนสามารถนำกลับมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ : การประเมิน; ประเมินโครงการ; ความเป็นเลิศ; วิชาการ

Abstract

This independent study is an evaluation research. The objectives are to evaluate the project's context, input factors, process, and outputs to promote academic excellence in student arts and crafts at Ban Pak Long School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4, using the CIPP Model evaluation form developed by Stufflebeam. The sample group consisted of 171 students, 16 teachers, and two project management committee members, totaling 189 persons. There were five qualitative informants, including one school director, one academic teacher, one school committee member, and two student representatives, for a total of five persons. The tool used was a 5-level rating questionnaire. The data were analyzed using the mean, standard deviation, and content analysis.

The research results revealed that the context aspect achieved the highest level of success, with the highest evaluation level. It was followed by the process aspect, which received a high evaluation. The input aspect also achieved a high evaluation level. The output aspect also achieved a high level of evaluation. The context aspect revealed that the project objectives were most closely aligned with the needs of the project participants, with the highest average score. The issue with the lowest evaluation level was that the goal setting,

timeframe, and implementation methods were appropriate and could be implemented effectively, with a high score. In terms of input factors, it was found that administrators consistently provide opportunities, promote, and develop the potential of teachers responsible for organizing activities, at the highest level, with the highest average. The issue with the lowest average evaluation result was that teaching media are modern, appropriate, and relevant to the current social conditions, and align with the national educational development strategy, at a high level. In terms of process, the project team collaborated on planning operations, studied problems, and identified needs to develop students' potential towards excellence, reaching the highest level and achieving the highest average score. The issue with the lowest average score was the systematic collection of information used to develop and enhance visual arts skills, which was current and convenient for use in project planning. In terms of output, it was found that teachers consistently assessed academic skill achievement and systematically collected data, achieving the highest level and the highest average score. The issue with the lowest average score was students' ability to apply technology in their daily lives appropriately, exhibit creativity, and create innovations to improve their quality of life, reaching a high level.

Qualitative data analysis concluded that students can develop knowledge and academic skills, enabling them to apply this knowledge more effectively in their learning, leading to higher academic achievement. However, time constraints exist, and learning should be organized by age group to develop analytical thinking skills appropriate for each age group. Schools should provide additional learning resources, such as informal learning corners, wisdom rooms, and science labs, to enable students to independently research additional information and engage in appropriate self-investigation, enabling them to analyze, synthesize, and transfer their knowledge to others effectively.

Keywords: Assessment; Project Assessment; Excellence; Academic

บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกระบวนการต่าง ๆ ทำให้แนวทางในการปฏิบัติต่าง ๆ ในอดีตไม่อาจนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลที่เป็นเชิงบวกให้กับสังคมในยุคปัจจุบันอีกต่อไปได้เช่นเดิม ซึ่งปัจจุบันการเรียนรู้จะมุ่งเน้น ที่การสร้างองค์ความรู้ และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง (Sasitorn, 2022) National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023 - 2027) ได้กำหนดในหมวดหมู่ที่ 12

ไว้ว่า ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาคอนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยจะต้องพัฒนาให้คนไทยมีทักษะ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรมและคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม การเตรียมพร้อมด้านกำลังคน การเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมีหลักการสำคัญคือ มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม หล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมและมุ่งหวังให้มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์มีคุณธรรม จริยธรรม (National Economic and Social Development Council, 2023) ตลอดจนการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญงอกงาม ซึ่งการจัดการศึกษานั้นจะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถพัฒนาตนเอง ร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย แต่เดิมการศึกษามุ่งเน้นเพียงให้ผู้เรียนมี ทักษะการอ่านออกเขียนได้ แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติและการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน โดยผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะการเป็นโค้ช และอำนวยความสะดวก (Office of the Basic Education Commission, 2017)

การประเมินโครงการเป็นการประมาณค่าการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ อย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทั้งในปัจจุบัน อนาคต และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจดำเนินงาน หรือยกเลิกงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ การประเมินโครงการ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ที่มีบทบาทการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งความจริง ในเชิงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการเข้าถึงความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การประเมินเป็นการตอบสนองสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก และการประเมินเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน เนื่องจากการประเมิน โครงการเป็นการตรวจสอบ ควบคุมอย่างมีระบบ ปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงาน จะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด ส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทราบผลการดำเนินงานของโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานและเป็นระบบมากขึ้น (Sirichai, 2009)

จากการศึกษารายงานการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านปากลง ในปีการศึกษา 2566 พบว่า 1) โรงเรียนมีปัญหาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียนที่ผู้ปกครองเป็นแรงงานทำสวนจึงทำให้นักเรียนมีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ภาษา และ

พื้นฐานการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก 2) หลักสูตรสถานศึกษาขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ไม่มีการบูรณาการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการให้กับนักเรียนที่ผ่านมารโรงเรียนดำเนินการเฉพาะกลุ่ม ต่างคนต่างทำ ขาดการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม ทำให้การสื่อสารข้อมูลในการดำเนินงานไม่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนรับรู้และให้การสนับสนุนอยู่วงแคบ ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของครู ผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน 4) บุคลากรของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา ครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และ 5) โรงเรียนบ้านปากลงสามารถเป็นตัวแทนของเขตพื้นที่การศึกษา ไปแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม ระดับภาค ได้เพียงแค่ 1 รายการ ทั้งที่การดำเนินงานดังกล่าวควรส่งผลให้ความสำเร็จมากกว่านี้ (Ban Paklong School. 2023)

จากการศึกษารายงานสรุปผลการดำเนินงานโรงเรียนบ้านปากลง พบว่า มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน มาอย่างต่อเนื่อง หากแต่ที่ผ่านการทำงานโครงการไม่เป็นระบบ ขาดความน่าเชื่อถือ สารสนเทศจากการประเมินมีไม่เพียงพอที่จะบอกได้อย่างครบถ้วนว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความสนใจที่จะประเมินโครงการดังกล่าว จึงศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม มาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการ โดยความสำคัญของการประเมินดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นงานที่มีความละเอียดลออมากกว่าการวางแผน เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริง ที่เกิดจากการประเมินโครงการ ต้องแสวงหาทั้งที่มองเห็น จับต้องได้และสิ่งที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การวางแผนการดำเนินงาน การตัดสินใจคุณค่า คุณประโยชน์ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในปรับปรุง ปรับเปลี่ยน และพัฒนาโครงการ โดยจะนำผลจากการประเมินดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท (Context) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการส่งงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการส่งงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการส่งงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

4. เพื่อประเมินผลผลิต (Product) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินโครงการ (Project evaluation research) ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับของการดำเนินงานตามโครงการ คือ (1) ด้านบริบทของการประเมินโครงการ สอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความเป็นไปได้ของโครงการ ก่อนดำเนินโครงการ (2) ด้านปัจจัยนำเข้า สอบถามเกี่ยวกับด้านความสามารถของผู้รับผิดชอบโครงการ ความเพียงพอของงบประมาณ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่ และวิธีดำเนินโครงการ ก่อนดำเนินโครงการ (3) ด้านกระบวนการ สอบถามเกี่ยวกับ การวางแผนการดำเนินงานตามแผน การกำกับ ติดตามและ การประเมินผลโดยประเมินระหว่างดำเนินโครงการ และ (4) ด้านผลผลิต ประเมินใน 3 ด้าน หลังเสร็จสิ้นโครงการ

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 นักเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2566 จำนวน 171 คนและสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportionate stratified Random sampling) โดยใช้ระดับชั้นนักเรียนเป็นหน่วยการสุ่มใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2.2 ครูผู้สอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 16 คน

2.3 คณะกรรมการบริหารโครงการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการสู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง ปีการศึกษา 2566 ไม่นับรวมผู้ประเมิน จำนวน 2 คน

2.4 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ จำนวน 5 คนประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูฝ่ายวิชาการ 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ตัวแทนนักเรียน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sample)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาวิเคราะห์ประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน แล้วนำข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ มาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนน แต่ละระดับ

2) วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของครูผู้สอน ได้แก่ ประสบการณ์สอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอนของครูและสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ผู้ปกครอง และอาชีพ ของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้คือ การหาค่าร้อยละ

3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหมาะสม/เพียงพอ/การปฏิบัติ/เป็นจริง/ความพึงพอใจ และการมีวินัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล

4) เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยแปลผล 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981)

5) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และอธิบายความเรียง โดยวิธีแต่ละประเด็น จากผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผลการวิจัย

จากการศึกษารายงานการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านปากลงในปีการศึกษา 2566 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนที่มีต่อการประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีศรีธรรมราช เขต 4 โดยเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ปรากฏผล ดังตารางที่ 1

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านบริบท (Context) ประสบผล ความสำเร็จสูงสุด มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.58) รองลงมา ด้านกระบวนการ (Process) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.64) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.=0.64) และด้านผลผลิต (Product) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.70)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

องค์ประกอบการประเมิน	(n=189)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบริบท (Context)	4.55	0.58	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.48	0.64	มาก
ด้านกระบวนการ (Process)	4.54	0.64	มาก
ด้านผลผลิต (Product)	4.47	0.70	มาก
รวม	4.51	0.64	มาก

อภิปรายผล

ด้านบริบท (Context) โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สืบเนื่องมาจากโรงเรียนดำเนินงานตามแผนงานโครงการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้มีการประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนให้แก่ นักเรียน ที่มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและการดำเนินงานตามโครงการเป็นอย่างดี อีกทั้งโรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศให้แก่ นักเรียนตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีการจัดทำโครงการกำหนดวัตถุประสงค์ที่มีความเป็นไปได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ศักยภาพสู่ความเป็นเลิศให้แก่ นักเรียน อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sukanya Chabarasibus. 2018) ได้ทำการวิจัยประเมินโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราศีไศล สรุปได้ ดังนี้ 1. ผลการประเมินบริบทของโครงการ ได้แก่ ความต้องการและความจำเป็น ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ของโครงการ ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ความรู้ความเข้าใจ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ การบริหารจัดการหน่วยงานที่สนับสนุน ระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินการ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานแต่ละกิจกรรมในโครงการ การประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 4. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5. ผลการประเมินผลกระทบของโครงการต่อนักเรียน พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ มากขึ้น ผลกระทบต่อโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า ครูมีศักยภาพในการปฏิบัติงานพิเศษมากขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ชัดเจน ผู้บริหารได้แนวคิด ในการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนมากขึ้น มีผลงานได้รับรางวัลการแข่งขันทักษะทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ

มีชื่อเสียงทำให้ได้รับศรัทธาและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และ ผลกระทบต่อชุมชน พบว่า ได้รับทราบข่าวสารของโรงเรียน สัมพันธ์ภาพโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปในทางบวก ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้น ผู้ปกครอง ชุมชน ศรัทธาและไว้วางใจโรงเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมอัจฉริยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีสื่อสนับสนุน อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมในโครงการที่เหมาะสม ผู้บริหารและครูมีความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมนักเรียน อีกทั้งโครงการนี้เป็นโครงการที่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ จึงได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ตลอดจนสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนที่ได้รับว่า โรงเรียนดำเนินการระดมความคิดเห็นประชุมร่วมวางแผน จัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ให้สอดคล้องและพอเพียงกับกิจกรรม จัดหาแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม วิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญหลากหลายและสนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มพูนมากขึ้นและสามารถวางแผนวิเคราะห์ นักเรียนและสังเคราะห์การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพของนักเรียน นอกจากนี้ กิจกรรมยังมีความเป็นไปได้และปฏิบัติได้จริง ช่วงเวลาและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมทั้งครูมีประสบการณ์ มีความรู้ มีความตั้งใจจริงในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Netchanok, 2017) ได้ทำประเมินโครงการ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model สรุปผลการประเมินพบว่า 1. ด้านบริบทของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และภารกิจของโรงเรียนในระดับมาก 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ปัจจัยในการดำเนินการโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร เวลา มีเพียงพอและเหมาะสมในระดับมาก 3. ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมในการบริหารจัดการโครงการ ขั้นตอนการดำเนินงาน มีระดับการปฏิบัติและความเหมาะสมในระดับมาก 4. ด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนต่อกิจกรรมในโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนต่อกิจกรรมในโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความพึงพอใจในระดับมาก จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ระดับดี (3.00) ขึ้นไป ความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 74.81 ของจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ สูงกว่าขีดจำกัดล่างของโรงเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.65 เช่นเดียวกันกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 50.22 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการทดสอบ

เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 พบว่า นักเรียนสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ร้อยละ 98.16 ความพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ด้านกระบวนการ (Process) ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินทุกกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ตามหลักการของวงจรคุณภาพ ตลอดจนมีการวางแผน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรม การจัด กิจกรรม มีกระบวนการดำเนินตามกิจกรรมทั้งในหลักสูตรเสริม หลักสูตรหลัก และบูรณาการในกลุ่มสาระ เรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษาได้ และหากมีปัญหาอุปสรรค ก็จะมีระบบการระดมความคิดเห็นทุกภาคส่วน ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจน โรงเรียนบ้านปากกลาง ได้กำหนดเป้าหมาย แนวทางกระบวนการและการดำเนินงานพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ โดยความร่วมมือของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน โดยมีผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานในลักษณะทีมงาน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตามกระบวนการ และรูปแบบกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนมีความน่าสนใจ จะเห็นได้จากผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการรายข้อ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมในโครงการมีความหลากหลาย ช่วยกระตุ้นความสนใจ ได้รับความสนใจจากนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตามหากขณะดำเนินงานตามโครงการ พบว่า มีปัญหา ข้อบกพร่อง ครูที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ก็จะมีการวางแผนการปรับกิจกรรม โดยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาของการดำเนินการปีการศึกษาที่ผ่านมา และระดมความคิดเห็นร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหของบางกิจกรรม ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพสู่ความเป็นเลิศด้านให้แก่ นักเรียนอย่างจริงจัง อีกทั้งโรงเรียนมีการประสานขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ให้ได้มีการสานต่อกิจกรรม และร่วมประเมินผลการพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศให้แก่ นักเรียน ในขณะที่อยู่ที่บ้านให้เกิดความต่อเนื่องสม่ำเสมอ และครูผู้รับผิดชอบโครงการได้มีการพัฒนาตนเอง ศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับโครงการให้ตรงตามความสนใจ ความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง ทำให้นักเรียนร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น สนุกสนาน สามารถซักถาม และมีความสุขในการเรียนรู้ อีกทั้งครูยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอแนะแนวทางวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษาหรือการแปรสภาพปัจจัยป้อนเข้าให้เป็นผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Wiyada, 2017) ได้ทำประเมินโครงการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการ ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนพนมเบญจา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2560 ผลการประเมินสรุปพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบทของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนพนมเบญจา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2560 ตามประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนักและเกณฑ์การประเมิน พบว่า ด้านบริบทของโครงการ ค่าน้ำหนักร้อยละ 15 ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยภาพรวมจากความคิดเห็นของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการบริหารโครงการ พบว่า ทุกกลุ่มที่ประเมิน

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้าโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนพนมเบญจา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2560 ตามประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนักและเกณฑ์การประเมิน พบว่า ทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนพนมเบญจา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2560 ตามประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนักและเกณฑ์การประเมิน พบว่า ทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์การประเมิน 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบตามประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน พบว่า ทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านผลผลิต (Product) ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลจากการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ศูนย์ศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านผลผลิต ได้ประเมินความเป็นจริงที่มีต่อความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ศูนย์ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เมื่อสิ้นสุดโครงการ ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการที่ได้กำหนดไว้ และมีความเป็นจริงต่อการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือ จากภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษาด้วยดีเสมอมา โรงเรียนได้รับความไว้วางใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนด้วยดีเสมอมา สอดคล้องกับงานวิจัย ของ (Manop 2022) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนเทศบาลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินในด้านบริบท (Context) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยครูก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินในด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยครูก่อนดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินในด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยครูและนักเรียนระหว่างดำเนินการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลการประเมินในด้านผลผลิต (Product) ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยครูและนักเรียนหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินการประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์ศิลปหัตถกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านปากลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ดังนี้

ด้านบริบท (Context) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็น พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ต่อเนื่องทุกปีการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา และวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมสามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็น พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาส ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบันและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของประเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านกระบวนการ (Process) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็น พบว่า มีการร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องและนำเสนอผลงานอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพัฒนาเสริมสร้าง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านผลผลิต (Product) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็น พบว่า ครูมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางด้านการทักษะทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และ ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะทางด้านวิชาการ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หากแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ซึ่งควรจัดแยกตามช่วงอายุนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้เหมาะสมกับช่วงวัย และควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในการสืบเสาะ ความรู้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านบริบท (Context) ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมนักเรียน ให้สอดคล้อง ตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย ภายใต้บริบทของโรงเรียน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ร่วมกันหาหรือเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรที่ได้รับสนับสนุนจากหลายภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่ามากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ (Process) ควรให้ความสำคัญในการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของทุกฝ่าย ตลอดจนควรบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

4. ด้านผลผลิต (Product) ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมนักเรียน ด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องตามความต้องการของนักเรียน ภายใต้ความเหมาะสมของบริบทสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้รับความรู้ มีทักษะ ทักษะคิดที่ดีต่อกิจกรรมในโครงการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียน ได้นำความรู้และทักษะต่าง ๆ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- Ban Paklong School. (2023). *Report summarizing the results of operations for the academic year -2023*. Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 4: Nakhon Si Thammarat, Nakhon Si Thammarat. (In Thai)
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice. Hall Inc.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal of Education and Psychological Measurement*. 30 (3): 607 - 610.
- Manop J. (2022). Assessment of Learning Resource Development Project to Enhance Learning Efficacy of Tha Tum Municipal School, Surin Province. *Journal of Research for Learning Reform*, Vol. 5 No. 2 (July - December 2022), 19 - 34. (In Thai)
- Netchanok, T. (2017). *Evaluation of the project to promote academic excellence, academic year 2017 of Phuket Wittayalai School*, Under the Secondary Educational Service Area Office, Area 14, academic year 2017, Phuket. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2017). *Manual for quality assessment according to standards. Basic education for internal quality assurance of educational institutions*. Bangkok: National Office of Buddhism Printing House. (In Thai).
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2023). *National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023 - 2027)*, Bangkok: Office of the Prime Minister. (In Thai).
- Sasitorn, B. (2022). Measurement and Assessment of Learning Skills in the 21st Century. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, Vol. 10 No. 2 (May- August 2022), 1856-1867 34. (In Thai).
- Sirichai, K. (2009). *Evaluation theory*. 7th printing. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai).

- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. San Francisco. CA: John Wiley and Sons.Inc.
- Sukanya Chabarasibus. (2018). *Report on evaluation of the project to promote genius towards student excellence. Rasi Salai School*. Sisaket: Rasi Salai School Under the Sisaket Provincial Administrative Organization. (In Thai).
- Wiyada, B. (2017). *Evaluation report of the project to promote academic excellence using the PLC process*. Phanom Bencha School, Khao Phanom District, Krabi Province, academic year 2017, Krabi. (In Thai)

การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Project Assessment of Academic Excellence Competition for Kindergarten Center under
the Division of Thasathorn Subdistrict, Surat Thani Province

จิตาวรรณ ใหม่แก้ว* และสุจินต์ หนูแก้ว

Chidawan Maikaew* and Sujin Nukaew

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Graduate School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: chidawan.joy@gmail.com

Received: October 17, 2023; Revised: October 30, 2025; Accepted: December 8, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยรูปแบบ CIPP Model ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน และผู้ปกครองจำนวน 80 คน รวมทั้งหมด 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินโครงการพบว่า 1. ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ กิจกรรมและการดำเนินงานของโครงการมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ความมุ่งมั่น ทุ่มเทให้การพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร ส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารและสถานที่ คือ ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ 3. ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ หลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล 4. ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง ส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ผู้ปกครองได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ

คำสำคัญ : ประเมินโครงการ; ความเป็นเลิศทางวิชาการ; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

*นักศึกษานิพนธ์โท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*Student in Master of Education Program Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail address: chidawan.joy@gmail.com

Abstract

The objective of this research was to evaluate the project assessment of the academic excellence competition for the Kindergarten Center in the Thasathorn Sub-district, Surat Thani province, using the CIPP assessment model within the project's context, input, process, and output. The sample consisted of two administrators, three heads of Kindergarten Center, three teachers, and 80 guardians, totaling 88 persons. The instrument used to collect data was two questionnaires. The data were analyzed using the mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D).

The findings of the study showed that: 1. Context: overall, the evaluation was at a high level ($\bar{X}$ = 4.10). The most appropriate item was the clarity of the project's activities and operations, which aligned with the objectives. 2. Input: the overall evaluation was ranked at a high level ($\bar{X}$ = 4.00). The most appropriate item was the administrators' commitment and dedication to educational development. For the parents, the overall evaluation was rated highest. The most appropriate item was the sufficient materials and equipment for this project 3. The process: the overall evaluation was ranked at a high level ($\bar{X}$ = 4.67). The most appropriate item was the evidence of the monitoring and evaluation report 4. Output: the evaluation was at a high level ($\bar{X}$ = 4.46). The most appropriate item was that early childhood children have developed observation skills and can distinguish. As for the parents' opinions, they were found to be high overall. The most appropriate item was that parents found the project's services convenient.

Keywords: Project Evaluation; Academic Excellence; Kindergarten Center

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติ ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ซึ่งหมายถึง การพัฒนาเพื่อไปสู่ความยั่งยืน การสร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ และจัดได้ตรงตามความต้องการ

ของผู้เรียน รวมทั้งสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาคือกระบวนการของการพัฒนาชีวิต และสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน บุคคลสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕)

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานราชการซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้เรียนและแสดงออกในทางที่เหมาะสม (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยพิจารณาความพร้อม สภาพบริบทและความต้องการของพื้นที่ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อนรับผิดชอบ จำนวน 3 ศูนย์ และได้จัดทำโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีทักษะในด้านการฟัง การสัมผัส การระบายสี การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการมีส่วนร่วมของครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 1 วัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรศึกษาปฐมวัยที่ต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1970) คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งการประเมินแบบ CIPP Model มีลักษณะการประเมินโครงการที่เหมาะสม และครอบคลุมกระบวนการในการจัดทำโครงการ เพื่อช่วยในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของโครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยนำผลการศึกษาไปสู่การปรับปรุง แก้ไข พัฒนาระบบการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดในการดำเนินงาน ในครั้งต่อไป ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และนำไปขยายผลในการดำเนินงานต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท (Context evaluation) ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อประเมินผลผลิต (Product evaluation) ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดของกาดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 88 คน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน ครู จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของนักเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การประเมินโครงการได้กำหนดขอบเขตของการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam ซึ่งเป็นการประเมิน 4 ด้าน คือ 1. ด้านบริบท (Context Evaluation) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) 4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ฉบับที่ 1 สำหรับฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูเป็นแบบสอบถาม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต แบบสอบถามในแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ประเมินโครงการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน เพื่อเป็นการขอความร่วมมือและเป็นการขอความอนุเคราะห์ในการที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้ประเมินดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามแล้วดำเนินการเก็บข้อมูลและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลภายในแบบสอบถามแต่ละฉบับจนได้ครบตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

4.4 นำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์ผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านบริบท โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู โดยรวมและรายข้อ

ประเด็น	n = 8		ระดับคุณภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักการและเหตุผลของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน	4.25	0.71	มาก
2. หลักการและเหตุผลของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.38	0.52	มาก
3. หลักการและเหตุผลของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.46	มาก
4. หลักการและเหตุผลของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.88	0.35	มาก
5. วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.71	มาก
6. วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.63	0.52	มาก
7. วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กปฐมวัยและคณะครู	4.50	0.53	มากที่สุด
8. วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ	3.75	0.71	มาก
9. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.63	0.52	มาก
10. กิจกรรมและการดำเนินงานของโครงการมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.63	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.06	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.64) โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ กิจกรรมและการดำเนินงานของโครงการมีความชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กปฐมวัยและคณะครู มีผลการประเมินอยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.53) และหลักการและเหตุผลของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของฝ่ายบริหารหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู โดยรวมและรายข้อ

ประเด็น	n = 8		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	คุณภาพ
1. ความมุ่งมั่น พยายามให้การพัฒนาศึกษาของผู้บริหาร	4.75	0.46	มากที่สุด
2. ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาศึกษาของผู้บริหาร	4.50	0.53	มากที่สุด
3.การกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ	3.75	0.46	มาก
4. ความสามารถในการบริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	4.00	0.76	มาก
5. ความเหมาะสมของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ	3.63	0.74	มาก
6. ผู้รับผิดชอบโครงการเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.38	0.56	มาก
7. ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	3.25	0.46	ปานกลาง
8. ความเพียงพอของงบประมาณที่รับการจัดสรร	4.50	0.53	มากที่สุด
9. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ	4.13	0.35	มาก
เฉลี่ย	4.10	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.70) โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ความมุ่งมั่น พยายามให้การพัฒนาศึกษาของผู้บริหาร โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการพัฒนาศึกษาของผู้บริหารและความเพียงพอของงบประมาณที่รับการจัดสรร มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.53) และผู้รับผิดชอบโครงการเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีผลการประเมินน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.46)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์การบริหารส่วน ตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย โดยรวมและ
รายข้อ

ประเด็น	n = 8		ระดับ คุณภาพ
	$\bar{x}$	S.D.	
วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่			
1. ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ	3.95	0.50	มาก
2. ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ	4.08	0.55	มาก
3. การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย	3.99	0.41	มาก
บุคลากร			
1. ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการ	3.98	0.42	มาก
2. ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอ	4.01	0.34	มาก
เฉลี่ยรวม	4.00	0.45	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.45) ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.34) และการจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ และประเด็นที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของฝ่ายบริหารหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู โดยรวมและรายข้อ

ประเด็น	n = 8		ระดับ คุณภาพ
	$\bar{x}$	S.D.	
การวางแผน			
1. การกำหนดขั้นตอนการจัดทำโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความชัดเจน	4.13	0.64	มาก
2. การให้ความรู้ ประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	4.63	0.52	มากที่สุด
3. การประชาสัมพันธ์การแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ	3.63	0.52	มาก
4. การกำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความชัดเจน	4.38	0.52	มาก
5. บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานโครงการ	3.38	0.52	ปานกลาง
การดำเนินการ			
1. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการ	4.00	0.53	มาก
2. จัดกิจกรรมโครงการแต่ละกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด	4.13	0.35	มาก
3. การดำเนินการเป็นไปตามแผนและปฏิทินที่กำหนด	4.25	0.46	มาก
4. การให้ความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ	4.75	0.46	มากที่สุด
การติดตามและประเมินผล			
1. บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลตามโครงการ	4.13	0.35	มาก
2. มีการดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.76	มาก
3. มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน	3.88	0.35	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็น	n = 8		ระดับ คุณภาพ
	$\bar{x}$	S.D.	
การนำผลการประเมินมาปรับปรุง / พัฒนา			
1. มีการรายงานผลการดำเนินงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ อย่างต่อเนื่อง	4.50	0.53	มากที่สุด
2. มีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนา โครงการอย่างต่อเนื่อง	4.63	0.52	มากที่สุด
3. หลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล	4.88	0.35	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.67	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ในด้านกระบวนการ ภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) รองลงมาคือ การให้ความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) และการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ และการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง มีผลการประเมินเท่ากัน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) ส่วนประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานโครงการ โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิต โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู โดยรวมและรายข้อ

ประเด็น	n = 8		ระดับ คุณภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การดำเนินงานตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศ ทางวิชาการ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด	4.63	0.52	มากที่สุด
2. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการฟัง สามารถแยก เสียงประเภทต่าง ๆ	4.63	0.52	มากที่สุด
3. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสัมผัส สามารถปั้น ผลงานออกมาในลักษณะที่สวยงาม	4.75	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็น	n = 8		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	คุณภาพ
4. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง	4.88	0.35	มากที่สุด
5. เด็กปฐมวัยมีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกาย	4.50	0.53	มากที่สุด
6. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.38	0.52	มาก
7. ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	4.25	0.46	มาก
8. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	3.88	0.83	มาก
9. มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.25	0.46	มาก
เฉลี่ยรวม	4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) รองลงมา คือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสัมผัส สามารถปั้นผลงานออกมาในลักษณะที่สวยงาม ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) และการดำเนินงานตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด และเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการฟัง สามารถแยกเสียงประเภทต่าง ๆ มีผลการประเมินเท่ากัน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำที่สุด คือ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 6 ผลการประเมินในด้านผลผลิต โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายข้อ

ประเด็น	N = 108		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	คุณภาพ
1. โครงการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์	4.46	0.50	มาก
2. ผู้ปกครองนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ให้เกิดประโยชน์	4.44	0.50	มาก
3. ผู้ปกครองได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ	4.51	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ประเด็น	N = 108		ระดับ คุณภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
4. ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ	4.35	0.48	มาก
5. ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ	4.49	0.50	มาก
6. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการฟัง สามารถแยกเสียงประเภทต่าง ๆ	4.48	0.50	มาก
7. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสัมผัส สามารถบั่นผลงานออกมาในลักษณะที่สวยงาม	4.21	0.54	มาก
8. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง	4.14	0.57	มาก
9. เด็กปฐมวัยมีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกาย	4.20	0.46	มาก
10. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.29	0.48	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.52	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.52) โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ผู้ปกครองได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.50) และเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการฟัง สามารถแยกเสียงประเภทต่าง ๆ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.57)

2. อภิปรายผล

ในการศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมิน ซึ่งผลประเมินทั้ง 4 ด้านในครั้งนี้นำมาอภิปรายผลการประเมินเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ด้านบริบท ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการมากที่สุดคือ กิจกรรมและการดำเนินงานของโครงการมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ของโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินการโครงการมีความชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจและปฏิบัติได้ วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน นโยบายในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ส่งผลให้การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการดังกล่าว ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงทำให้รูปแบบกิจกรรมและการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนของโครงการ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ช่วยทำให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินโครงการของสราวุธ เมือบสน (2554) ได้ศึกษาการประเมินโครงการ แข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลการ ประเมินด้านบริบทในการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน วัตถุประสงค์ ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายเทศบาลเมืองกาญจนบุรี วัตถุประสงค์ ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมโครงการ เช่นเดียวกับ ชลธิชา พงษ์บรรเทา (2556) ได้ศึกษาการ ประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลการประเมินด้านบริบทในการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องชัดเจน เหมาะสม เช่นเดียวกับผลการประเมินของทัศนพล เรืองศิริ (2558) สอดคล้องกับปิยมาศ ฉายชูวงศ์ (2560) ได้ ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านประดู่งาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติได้ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน วัตถุประสงค์ของโครงการช่วย เสริมสร้างคุณลักษณะ 5 ประการแก่ผู้เรียน ตามโครงการโรงเรียนสุจริต

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการมากที่สุด คือ ความมุ่งมั่น ทุ่มเทให้การพัฒนา การศึกษาของผู้บริหาร รองลงมา คือ ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารและความ เพียงพอของงบประมาณที่รับการจัดสรร และผู้รับผิดชอบโครงการเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วน ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนิน โครงการมากที่สุดคือ ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ รองลงมา คือ ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอ และการจัดบรรยากาศ ของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้เห็นถึง ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเด็กปฐมวัย จึงได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดโครงการแข่งขันความ เป็นเลิศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ซึ่งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลท่าสะท้อนได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยแบ่งค่าใช้จ่ายออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ค่าจัด สถานที่ ค่าอุปกรณ์สำหรับการแข่งขัน ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆตามโครงการ นอกจากนี้หัวหน้าศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กและครูล้วนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการในเด็กปฐมวัยเพราะโครงการนี้เป็นโครงการที่ดำเนินกิจกรรมมาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการประเมินในงานวิจัยของสรารุช เมื่อบสน (2554) ได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับชลธิชา แ่งบรรเทา (2556) ซึ่งได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่ได้รับการประเมินความคิดเห็นมากที่สุด คือ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับทัศนพล เรืองศิริ (2558) ซึ่งได้ศึกษาการประเมินโครงการค่ายเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการค่ายเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ มีความเหมาะสม โสภา แซ่ลี (2558) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ

3. ด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูโดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ คือ หลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล รองลงมาคือ การให้ความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ การให้ความรู้ ประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการและมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ซึ่งครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้จัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดรายงานแก่ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อสรุปผลของโครงการโดยนำข้อมูลจากการดำเนินการครั้งที่แล้วที่มีความผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินของสรารุช เมื่อบสน (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล และชลธิชา แ่งบรรเทา (2556) ได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลการประเมินด้านกระบวนการในการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่สอดคล้องคือ นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4. ด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ คือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการ

สังเกต สามารถแยกแยะหรือจำแนกความแตกต่าง รองลงมาคือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการสัมผัส สามารถปั้นผลงานออกมาในลักษณะที่สวยงาม และการดำเนินงานตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดคือ กิจกรรมทนายซีเสียงอะไรเอ่ยซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทักษะด้านการฟัง สามารถแยกเสียงประเภทต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองในด้านพัฒนาการด้านการฟัง สามารถแยกเสียงประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในด้านนี้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ คือ ผู้ปกครองได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ รองลงมาคือ ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร พนักงานส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และผู้ดูแลเด็ก ในการดำเนินงานโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น ผู้บริหารได้นำหลักการในการบริหารงาน โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ของเดมมิง เป็นแนวทางการดำเนินงาน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินการ (DO) การติดตามและประเมินผล (Check) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา (Act) โดยในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนมีการวางแผนโดยร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมจากผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนในขั้นตอนการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการโดยใช้วิธีการคัดเลือกบุคคลที่มีชำนาญในหน้าที่นั้น ๆ และผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโครงการร่วมกันกับคณะกรรมการทุกฝ่าย โดยนำข้อมูลจากการดำเนินการครั้งที่แล้วที่มีความผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินของสราวุธ เมื่อบสน (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับชลธิชา แผงบรรเทา (2556) ได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลการประเมินด้านผลผลิตในการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่เหมาะสมมากที่สุด คือ นักเรียนสามารถนำทักษะทางวิชาการมาใช้ในการเรียน และประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน

3. ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรได้จัดเตรียมความพร้อมของปัจจัยนำเข้าในการจัดทำโครงการนี้ในครั้งต่อไปให้มีความสมบูรณ์ พอเพียง มากยิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้โครงการบรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ควรมีการศึกษาความคงทนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อนจังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Chonticha Peangbantao (2557) *The most intelligent evaluation contest Project of Kanchanaburi municipality, Kanchanaburi Province*. Master of Education Thesis in Educational Evaluation and Research from Rajchaphat Kanchanaburi University. (In Thai)
National Education Act (Version 2) 2545 (2545), *Royal Gazette of Decree version*, 119 (section 123 ก), (17). (In Thai)

Piyamas Chaichovong. (2560) *Evaluation of Honest school project of Banpradoo Ngarm School*. Education Service area office, Region 5 of Nakhonrajchasi. Master Education thesis in Education Management of Rajchaphat Nakhonrajchasi University. (In Thai)

Saravut Mearbson (2554) *The most intelligent evaluation contest Project of Kanchanaburi municipality, Kanchanaburi Province*. Master of Education Thesis in Educational Supervision and Research from Sillapakorn University. (In Thai)

Sopa Saelee (2558) *Evaluation project of return teacher to student for apply to CIPP model under Primary Education Service Area Office of Kanchanaburi Region*. Master Education Thesis (Research and Evaluation Education) Rajchaphat Chanchanaburi University. (In Thai)

Tachpon Riangsiri (2558) *Evaluation camp project of 12 principle value from office of non-formal education and informal education of Burirum Province*. Master education thesis in Education management and Research from Rajchaphat Burirum University. (In Thai)

The Act of establishes plan and procedure for decentralization for local government organization (2542). *Royal Gazette of decree version*, 116 (section 114ก), (5-7). (In Thai)

วิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ

Method for Teaching ‘Triyang’: The Three Classes of Thai Consonants to Non-Thai Speakers Learning the Thai Language

จอมขวัญ สุทธินนท์*

Jomkwan Sudhinont*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

E-mail: jomkwan.sud@psu.ac.th

Received: April 1, 2024; Revised: October 22, 2025; Accepted: October 22, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องวิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศฉบับนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อนำเสนอวิธีการสอนให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศจำแนกไตรยางศ์หรืออักษรสามหมู่ตามแนวคิดการสร้างคำเพื่อช่วยความจำจากอักษรตัวแรกของแต่ละคำ (Acronym) โดยผนวกความรู้ด้านภาษา 2 ด้านเข้าด้วยกันดังนี้ 1. ความรู้ด้านหลักภาษาไทยซึ่งก็คือการจำแนกอักษรไทยจำนวน 44 ตัวตามพื้นเสียงของพยัญชนะ ได้แก่ 1) อักษรสูงซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา 2) อักษรกลางซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ และ 3) อักษรต่ำซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ ร่วมกับ 2. ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทยซึ่งก็คือการอธิบายเสียงของพยัญชนะต่าง ๆ จากลักษณะของเสียงและฐานกรณ์ ได้แก่ 1) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม 2) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม 3) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ก้อง ไม่มีลม 4) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก 5) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นครี้งสระ 6) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิก 7) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นข้าง และ 8) หน่วยเสียงพยัญชนะร้าว

ผู้สอนใช้หน่วยเสียงต่าง ๆ จากถ้อยคำภาษาอังกฤษ คือ ketchup fish ในการสอนอักษรสูงและอักษรต่ำคู่ ถ้อยคำ good job ในการสอนอักษรกลาง และถ้อยคำ yawning lemur ในการสอนอักษรต่ำเดี่ยว ซึ่งง่ายต่อการจดจำในแง่ของไตรยางศ์ คู่ขนานไปกับความรู้เรื่องลักษณะและหน้าที่ของหน่วยเสียงต่าง ๆ ในแง่ของสัทศาสตร์ อันนำไปสู่การเรียนการสอนสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวซึ่งสัมพันธ์กับคำเป็นและคำตายต่อไปได้ในอนาคต

คำสำคัญ: ไตรยางศ์; ผู้เรียนชาวต่างประเทศ; ภาษาไทย; วิธีการสอน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาสังคม วัฒนธรรม และการพัฒนามนุษย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Asst.Prof.Dr.. Department of Society, Culture, and Human Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University,

E-mail: jomkwan.sud@psu.ac.th

Abstract

This academic article titled “*Methods for Teaching Thai Consonant Classes (Triyāṅ) to Foreign Learners of Thai*” aims to present an instructional approach for helping foreign learners of Thai distinguish among the three consonant classes (high, middle, and low) through the use of word-formation mnemonics based on acronyms. The method integrates two areas of linguistic knowledge: (1) Thai grammar, which involves classifying the 44 Thai consonants according to their inherent tones — namely, high-class consonants with a rising tone (chattawa), middle-class consonants with a mid-tone (saman), and low-class consonants with a mid-tone; and (2) Thai phonetics and phonology, which explains the characteristics and articulation points of consonant sounds. These include: (1) voiceless aspirated stops, (2) voiceless unaspirated stops, (3) voiced unaspirated stops, (4) fricatives, (5) semivowels, (6) nasals, (7) laterals, and (8) trills.

In teaching, English lexical sets are used as mnemonic aids: “*ketchup fish*” for high and low paired consonants, “*good job*” for middle-class consonants, and “*yawning lemur*” for single low consonants. These phrases facilitate memory retention in identifying consonant classes while reinforcing understanding of sound characteristics and articulatory functions. This integrative approach lays the foundation for subsequent instruction on short and long vowels, as well as distinctions between *live* and *dead syllables*, contributing to a more systematic and effective learning process in Thai phonetics.

Keywords: Method for teaching; Non-Thai Speakers; Thai language; Three classes of Thai consonants

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาวรรณยุกต์ (Tonal language) ซึ่งหมายถึง ภาษาที่มีเสียงระดับสูงต่ำที่เกิดจากการตั้งตัว-การหย่อน และความบาง-ความหนาของเส้นเสียง เสียงวรรณยุกต์สัมพันธ์กับความหมาย เนื่องจากคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันส่งผลให้ความหมายของคำต่างกันด้วย (Sakdechayon, Songsira, & Buranasombat, 1983, p. 49) แม้การสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศจะไม่ได้ลงรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นด้านระบบเสียงภาษาไทย อย่างไรก็ตาม หากผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างชาติมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทย ย่อมจะนำไปสู่ ทักษะการอ่าน การออกเสียง เพื่อการพูดและการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทยส่วนหนึ่งเป็นความรู้ด้านหลักภาษาไทย (Principles of the Thai Language) ที่ไม่ใช่ลักษณะสากลทางภาษาที่เรียนรู้ได้อย่างความรู้ด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย (Thai Linguistics) ซึ่งก็คือความรู้เรื่องไตรยางศ์อันสัมพันธ์โดยตรงกับวรรณยุกต์ ดังนั้น ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศที่มีความรู้เรื่องไตรยางศ์จะสามารถอ่าน วิเคราะห์รูปคำจากการอ่าน ทำให้ออกเสียง พุด และฟัง เสียงวรรณยุกต์ไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อ ความหมายไตรยางศ์ คือ อักษร 3 หมู่ มีปรากฏ ในแบบเรียนหนังสือภาษาไทยมานาน แม้ไม่มีเหตุผลในการจำแนกอักษรออกเป็น 3 หมู่ อย่างชัดเจน แต่มีข้อสันนิษฐานว่าเป็นเนื่องจากอักษรแต่ละหมู่เสียงต่างกัน อักษรหมู่หนึ่งเสียงก้อง อักษรหมู่หนึ่ง เสียงไม่ก้องและไม่มียกเว้นตาม และอักษรหมู่หนึ่งเสียงไม่ก้องและมีกลุ่มลมตาม (Phanthumetha, 2017. pp. 76 - 78) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นเสียงของอักษรแต่ละหมู่ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การผันวรรณยุกต์ ต่างกัน

ผู้สอนจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านหลักภาษาไทยร่วมกับภาษาศาสตร์ภาษาไทยเพื่อการสอนวรรณยุกต์ แก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศ เนื่องจากความรู้ด้านหลักภาษาไทยมีรายละเอียดความรู้เรื่องไตรยางศ์หรืออักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ ซึ่งไม่ปรากฏในความรู้ด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย ขณะที่ภาษาศาสตร์ภาษาไทยมีรายละเอียดการอธิบายเสียงของพยัญชนะต่าง ๆ ได้จากลักษณะของเสียง และฐานกรณ์ (Place of articulation) ซึ่งก็คืออวัยวะในการออกเสียง เหตุผลดังกล่าวจึงเป็นความท้าทาย ของผู้สอนภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศที่จะสอนให้ผู้เรียนจำและเข้าใจไตรยางศ์ อันนำไปสู่การสอน เสียงสั้นและสระเสียงยาวซึ่งสัมพันธ์กับคำเป็นและคำตายต่อไปได้ในอนาคต

ด้วยความสำคัญของการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ ผู้เขียนจึงนำเสนอวิธีการ สอนให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ จำแนกไตรยางศ์ หรืออักษรสามหมู่ โดยผนวกความรู้ด้านหลัก ภาษาไทยร่วมกับภาษาศาสตร์ภาษาไทย ในบทความวิชาการเรื่อง “วิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทย ชาวต่างประเทศ” ฉบับนี้

เนื้อหา

ไตรยางศ์หรืออักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ เป็นการจำแนกหมู่ของอักษรไทย 44 ตัว ผู้สอนสามารถใช้แนวคิดหลักภาษาไทยซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับพื้นเสียงวรรณยุกต์เพื่อให้ผู้เรียนภาษาไทย ชาวต่างประเทศจำตัวอักษรต่าง ๆ ของอักษร 3 หมู่ หรือใช้แนวคิดภาษาศาสตร์ภาษาไทยเรื่องลักษณะ ของเสียงและฐานกรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศเข้าใจและจำตัวอักษรต่าง ๆ ของอักษร 3 หมู่ ดังนี้

1. วิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศตามแนวคิดหลักภาษาไทย

เทคนิคการจำอักษร 3 หมู่ ที่ผู้สอนภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศใช้ได้ มีลักษณะเช่นเดียวกับ ที่ผู้สอนภาษาไทยสอนแก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวไทย คือ การให้จำถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้นสอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยตามอักษรแต่ละหมู่ การให้ผู้เรียน

ชาวต่างประเทศจดจำอักษร 3 หมู่เป็นถ้อยคำในภาษาอังกฤษ ก็เพราะถ้อยคำที่ผู้เรียนชาวไทยจดจำเพื่อการเรียนรู้ไตรยางค์อาจไม่เหมาะสำหรับผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ เนื่องจากผู้เรียนชาวต่างประเทศยังไม่เข้าใจความหมายของถ้อยคำเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ จึงอาจตั้งคำถามถึงความไม่สมเหตุสมผลของถ้อยคำเหล่านั้น เช่น ถ้อยคำที่ผู้เรียนชาวไทยจดจำเพื่อการเรียนรู้อักษรสูงที่ว่า “ผีผากุ้งข้าวสารให้ฉัน” ว่าเหตุใดผีจึงต้องผากุ้งข้าวสารให้ฉัน หรือถ้อยคำที่ผู้เรียนชาวไทยจดจำเพื่อการเรียนรู้อักษรกลางที่ว่า “ไก่จิกเด็กตายบนปากโอ่ง” ว่าเหตุใดเพียงไก่จิกจึงนำไปสู่ความตายได้ และเหตุใดเด็กที่ถูกไก่จิกจึงต้องไปตายที่ปากโอ่ง ดังนี้ เป็นต้น

นอกจากเหตุผลด้านความหมายของถ้อยคำที่ผู้เรียนชาวไทยใช้จดจำเพื่อเรียนรู้ไตรยางค์แล้ว ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศยังอาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับพื้นเสียงของพยัญชนะหมู่ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ จึงอาจทำให้ออกเสียงถ้อยคำในภาษาไทยเหล่านั้นคลาดเคลื่อน นำไปสู่ความสับสนในการจำแนกหมู่ของอักษรได้อีกด้วยการสร้างคำเพื่อช่วยความจำจากอักษรตัวแรกของแต่ละคำ (Acronym) เป็นเทคนิคในการช่วยจำ (Mnemonic device) เทคนิคหนึ่ง โดยผู้สอนนำอักษรตัวแรกของแต่ละคำที่ต้องการให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศจำมาเน้นคำใหม่ที่มีความหมาย (Saekow, 2016, p. 272)

ดังนั้นผู้เขียนจึงนำเสนอถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย โดยจำแนกเป็นอักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 อักษรสูง

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรสูง คือ ketchup fish (Juyaso, 2017, p. 43) ดังนี้

ตารางที่ 1 อักษรสูง: ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย

ถ้อยคำ	k	e	t	ch	u	p	f	i	s	h
หน่วยเสียง	/kh/	-	/th/	/ch/	-	/ph/	/f/	-	/s/	/h/
พยัญชนะต้น	ข	-	ถ	ฉ	-	ผ	ฟ	-	ส	ห
			ฐ						ศ	
									ษ	

ถ้อยคำ ketchup fish ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรสูง 7 หน่วยเสียง ซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา (Rising tone) โดยสังเกตได้จากชื่อของพยัญชนะพยางค์แรกที่ออกเสียงด้วยวรรณยุกต์จัตวา เช่น ข [khǎw khàj] และ ถ [thǎw thǔŋ] เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะในถ้อยคำภาษาอังกฤษดังกล่าวกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย ดังนี้

1.1.1 หน่วยเสียง /kh/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ข [khǎw khàj]

1.1.2 หน่วยเสียง /th/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ถ [thǎw thǎn] และ ฐ [thǎw thǎan]

1.1.3 หน่วยเสียง /ch/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฉ [chǎw chǐn]

1.1.4 หน่วยเสียง /ph/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ผ [phǎw phǐn]

1.1.5 หน่วยเสียง /f/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฟ [fǎw fǎa]

1.1.6 หน่วยเสียง /s/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ส [sǎw sǎa], ศ [sǎw sǎa-laa] และ ษ [sǎw ruu-sǐi]

1.1.7 หน่วยเสียง /h/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ห [hǎw hǐp]

1.2 อักษรกลาง

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรกลาง คือ good job (Juyaso, 2017, p. 42) ดังนี้

ตารางที่ 2 อักษรกลาง: ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย

ถ้อยคำ	g	o	o	d	j	o	b
หน่วยเสียง	/k/	-	-	/d/	/c/	/ʔ/	/b/
				/t/			/p/
พยัญชนะต้น	ก	-	-	ด	จ	อ	บ
				ต			ป

ถ้อยคำ good job ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรกลาง 7 หน่วยเสียง ซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ (Mid tone) โดยสังเกตได้จากชื่อของพยัญชนะพยางค์แรกที่ออกเสียงด้วยวรรณยุกต์สามัญ เช่น ก [kǎw kǎj] และ ด [dǎw dǎk] เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะในถ้อยคำภาษาอังกฤษดังกล่าวกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย ดังนี้

1.2.1 หน่วยเสียง /k/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ก [kǎw kǎj]

1.2.2 หน่วยเสียง /d/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ด [dǎw dǎk]

1.2.3 หน่วยเสียง /t/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ต [tǎw tǎw]

1.2.4 หน่วยเสียง /c/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ จ [cǎw caan]

1.2.5 หน่วยเสียง /ʔ/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ อ [ʔǎw ʔǎn]

1.2.6 หน่วยเสียง /b/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ บ [bɔɔ baj-máaj]

1.2.7 หน่วยเสียง /p/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ป [pɔɔ plaa]

1.3 อักษรต่ำ

อักษรต่ำในภาษาไทยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ อักษรต่ำเดี่ยวและอักษรต่ำคู่ ดังนี้

1.3.1 อักษรต่ำเดี่ยว

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรต่ำเดี่ยว คือ yawning lemur (Juyaso, 2017, p. 43) ดังนี้

ตารางที่ 3 อักษรต่ำเดี่ยว: ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย

ถ้อยคำ	y	a	w	n	i	ng	l	e	m	u	r
หน่วยเสียง	/j/		/w/	/n/		/ŋ/	/l/		/m/		/r/
พยัญชนะต้น	ย		ว	น		ง	ล		ม		ร
	ญ			ณ			ฬ				

ถ้อยคำ yawning lemur ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรต่ำเดี่ยว 7 หน่วยเสียง ซึ่งมีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ (Mid tone) โดยสังเกตได้จากชื่อของพยัญชนะพยางค์แรกที่ออกเสียงด้วยวรรณยุกต์สามัญ เช่น ย [jɔɔ ják] และ ว [wɔɔ wǎen] เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะในถ้อยคำภาษาอังกฤษดังกล่าวกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย ดังนี้

- 1) หน่วยเสียง /j/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ย [jɔɔ ják] และ ญ [jɔɔ jǐŋ]
- 2) หน่วยเสียง /w/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ว [wɔɔ wǎen]
- 3) หน่วยเสียง /n/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ น [nɔɔ nǎn] และ ณ [nɔɔ neen]
- 4) หน่วยเสียง /ŋ/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ง [ŋɔɔ ŋun]
- 5) หน่วยเสียง /l/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ล [lɔɔ liŋ] และ ฬ [lɔɔ cu-laa]
- 6) หน่วยเสียง /m/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ม [mɔɔ máa]
- 7) หน่วยเสียง /r/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ร [rɔɔ rua]

1.3.2 อักษรต่ำคู่

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรต่ำคู่ซึ่งมีคู่เทียบเสียงกับอักษรสูง คือ ketchup fish (Juyaso, 2017, p. 43) ดังนี้

ตารางที่ 4 อักษรคำคู่: ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำกับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย

ถ้อยคำ	k	e	t	ch	u	p	f	i	s	h
หน่วยเสียง	/kh/	/th/	/ch/	/ph/	/f/	/s/	/h/			
พยัญชนะต้น	ค	ท	ช	พ	ฟ	ซ	ฮ			
		ธ	ฌ	ภ						
		ฑ								
		ฒ								

ถ้อยคำ ketchup fish ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรคำคู่ 7 หน่วยเสียง ซึ่งมีคู่เทียบเสียงกับอักษรสูง คือ มีพื้นเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ (Mid tone) แทนที่จะมีพื้นเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา โดยสังเกตได้จากชื่อของพยัญชนะพยางค์แรกที่ย่อเสียงด้วยวรรณยุกต์สามัญ เช่น ค [khoo khwaaj] และ ท [thoo tha-hään] เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะในถ้อยคำภาษาอังกฤษดังกล่าว กับหน่วยเสียงและพยัญชนะต้นภาษาไทย ดังนี้

- 1) หน่วยเสียง /kh/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ค [khoo khwaaj]
- 2) หน่วยเสียง /th/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ท [thoo tha-hään], ธ [thoo thon], ฑ [thoo mon-thoo] และ ฒ [thoo phûu-thâw]
- 3) หน่วยเสียง /ch/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ช [choo cháang] และ ฌ [choo chv]
- 4) หน่วยเสียง /ph/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ พ [phoo phaang] และ ภ [phoo sām-phaw]
- 5) หน่วยเสียง /f/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฟ [foo fan]
- 6) หน่วยเสียง /s/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ซ [soo sôo]
- 7) หน่วยเสียง /h/ สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฮ [hoo nók-hûuk]

2. วิธีการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศตามแนวคิดภาษาศาสตร์ภาษาไทย

เทคนิคการทำความเข้าใจการจำแนกอักษร 3 หมู่ ที่ผู้สอนภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศใช้ได้ มีลักษณะต่างไปจากที่ผู้สอนภาษาไทยสอนแก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวไทย เนื่องจากการเรียนภาษาศาสตร์ภาษาไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีการจำแนกอักษร 3 หมู่ แต่จำแนกตามลักษณะเสียงซึ่งสัมพันธ์กับฐานกรณ์หรืออวัยวะในการออกเสียง ดังนั้น ในการสอนไตรยางศ์แก่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ ผู้สอนจึงใช้เทคนิคการทำความเข้าใจการจำแนกอักษร 3 หมู่

โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียง ตัวอักษร และฐานกรณ์ในการออกเสียง (Nakaskul, 2016, pp. 119-152) ดังนี้

2.1 อักษรสูง

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรสูง คือ ketchup fish (Juyaso, 2017, p. 43) จำแนกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียง ตัวอักษร และฐานกรณ์ในการออกเสียง ได้ 2 ลักษณะหน่วยเสียง ดังนี้

2.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม (Initial voiceless aspirated plosive consonants) มี 4 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 5 อักษรสูง: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม ตัวอักษร และฐานกรณ์

เพดานอ่อน	ฟันและปุ่มเหงือก	เพดานแข็งส่วนหน้าใกล้ทาง ปุ่มเหงือก	ริมฝีปาก
หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น
/kh/ ข	/th/ ถ, ฐ	/ch/ ฉ	/ph/ ผ

1) หน่วยเสียง /kh/ เกิดที่เพดานอ่อน (velar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ข [khǎw khàj]

2) หน่วยเสียง /th/ เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก (dental and alveolar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ถ [thǎw thǔŋ] และ ฐ [thǎw thǎan]

3) หน่วยเสียง /ch/ เกิดที่เพดานแข็งส่วนหน้าใกล้ทางปุ่มเหงือก (alveolo-palatal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฉ [chǎw chǐŋ]

4) หน่วยเสียง /ph/ เกิดที่ริมฝีปาก (bilabial) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ผ [phǎw phǔŋ]

2.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก (Initial fricative consonants) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 6 อักษรสูง: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก ตัวอักษร และฐานกรณ์

ช่องระหว่างฟันกับริมฝีปากล่าง		ฟัน		ช่องระหว่างเส้นเสียง	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/f/	ฝ	/s/	ส, ศ, ซ	/h/	ห

1) หน่วยเสียง /f/ เกิดตรงช่องระหว่างฟันกับริมฝีปากล่าง (labio-dental) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฝ [fǎw fǎa]

2) หน่วยเสียง /s/ เกิดที่ฟัน (dental) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ส [sǎw sǎa], ศ [sǎw sǎa-laa] และ ซ [sǎw ruu-sǎi]

3) หน่วยเสียง /h/ เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง (glottal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ห [hǎw hǎip]

2.2 อักษรกลาง

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรกลาง คือ good job (Juyaso, 2017, p. 42) จำแนกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียง ตัวอักษร และฐานกรณ์ในการออกเสียง ได้ 2 ลักษณะหน่วยเสียง ดังนี้

2.2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม (Initial voiceless unaspirated plosive consonants) มี 5 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 7 อักษรกลาง: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ตัวอักษร และฐานกรณ์

เพดานอ่อน		ฟันและปุ่มเหงือก		เพดานแข็ง		ริมฝีปาก		ช่องระหว่างเส้นเสียง	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/k/	ก	/t/	ต	/c/	จ	/p/	ป	/ʔ/	อ

1) หน่วยเสียง /k/ เกิดที่เพดานอ่อน (velar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ก [kǎw kǎj]

2) หน่วยเสียง /t/ เกิดที่บริเวณฟันและปุ่มเหงือก (dental and alveolar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ต [tǎw tǎw]

3) หน่วยเสียง /c/ เกิดที่เพดานแข็ง (palatal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ จ [cǎw caan]

4) หน่วยเสียง /p/ เกิดที่ริมฝีปาก (bilabial) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ป [pǎw plaa]

5) หน่วยเสียง /ʔ/ เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง (glottal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ อ [ʔǎw ʔǎa]

2.2.2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ก้อง ไม่มีลม

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ก้อง ไม่มีลม (Initial voiced unaspirated plosive consonants) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 8 อักษรกลาง: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ก้อง ไม่มีลม ตัวอักษร และฐานกรณ์

ปุ่มเหงือก		ริมฝีปาก	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/d/	ด	/b/	บ

1) หน่วยเสียง /d/ เกิดที่ปุ่มเหงือก (alveolar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ด [dɔɔ dèk]

2) หน่วยเสียง /b/ เกิดที่ริมฝีปาก (bilabial) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ บ [bɔɔ baj-máaj]

2.3 อักษรต่ำ

อักษรต่ำในภาษาไทยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ อักษรต่ำเดี่ยวและอักษรต่ำคู่ ดังนี้

2.3.1 อักษรต่ำเดี่ยว

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรต่ำเดี่ยว คือ yawning lemur (Juyaso, 2017, p. 43) จำแนกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียง ตัวอักษร และฐานกรณ์ในการออกเสียง ได้ 4 ลักษณะหน่วยเสียง ดังนี้

1) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นครึ่งสระ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นครึ่งสระ (Initial semi-vowel consonants) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 9 อักษรต่ำเดี่ยว: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นครึ่งสระ ตัวอักษร และฐานกรณ์

เพดานแข็ง		ริมฝีปากและเพดานอ่อน	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/j/	ย, ญ	/w/	ว

1.1) หน่วยเสียง /j/ เกิดที่เพดานแข็ง (palatal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ย [jɔɔ ják] และ ญ [jɔɔ jít]

1.2) หน่วยเสียง /w/ เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน (labio-velar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ว [wɔɔ wǎen]

2) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นครึ่งสระ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิก (initial nasal consonants) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 10 อักษรต่ำเดียว: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิก ตัวอักษร และฐานกรณ์

ฟัน		เพดานอ่อน		ริมฝีปาก	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/n/	น	/ɲ/	ง	/m/	ม

2.1) หน่วยเสียง /n/ เกิดที่ฟัน (dental) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ น [nɔw nɯn] และ ณ [nɔw neen]

2.2) หน่วยเสียง /ɲ/ เกิดที่เพดานอ่อน (velar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ง [ɲɔw ɲuɯ]

2.3) หน่วยเสียง /m/ เกิดที่ริมฝีปาก (bilabial) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ม [mɔw máa]

3) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นข้าง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นข้าง (Initial voiced lateral/lateral approximant consonant) มี 1 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 11 อักษรต่ำเดียว: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นข้าง ตัวอักษร และฐานกรณ์

ฟันและปุ่มเหงือก	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/l/	ล, ฬ

หน่วยเสียง /l/ เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก (lateral) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ล [lɔw liŋ] และ ฬ [lɔw cu-laa]

4) หน่วยเสียงพยัญชนะรัว

หน่วยเสียงพยัญชนะรัว (Initial trill consonant) มี 1 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 12 อักษรต่ำเดียว: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นรัว ตัวอักษร และฐานกรณ์

ฟันและปุ่มเหงือก	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/r/	ร

หน่วยเสียง /r/ เกิดที่บริเวณใกล้ฟัน (dental rolled) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ร [rɔw ruwa]

2.3.2 อักษรคำคู่

ถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยของอักษรคำเดี่ยว คือ ketchup fish (Juyaso, 2017, p. 43) มีคู่เทียบเสียงกับอักษรสูง คือ มีพื้นเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ (Mid tone) แทนที่จะมีพื้นเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา จำแนกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียง ตัวอักษร และฐานกรณ์ในการออกเสียงได้ 2 ลักษณะหน่วยเสียง ดังนี้

1) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม (Initial voiceless aspirated plosive consonants) มี 4 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 13 อักษรคำคู่: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิด ไม่ก้อง มีลม ตัวอักษร และฐานกรณ์

เพดานอ่อน	ฟันและปุ่มเหงือก	เพดานแข็งส่วนหน้าใกล้ทางปุ่มเหงือก	ริมฝีปาก
หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น	หน่วยเสียง พยัญชนะ ต้น
/kh/ ค	/th/ ท, ฐ, ฑ, ฒ	/ch/ ช, ฌ	/ph/ พ, ฝ

1.1) หน่วยเสียง /kh/ เกิดที่เพดานอ่อน (velar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ค [khoo khwaaj]

1.2) หน่วยเสียง /th/ เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก (dental and alveolar) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ท [thoo tha-haan], ฐ [thoo thon], ฑ [thoo mon-thoo] และ ฒ [thoo phûu-thâw]

1.3) หน่วยเสียง /ch/ เกิดที่เพดานแข็งส่วนหน้าใกล้ทางปุ่มเหงือก (alveolo-palatal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ ช [choo cháang] และ ฌ [choo chyv]

1.4) หน่วยเสียง /ph/ เกิดที่ริมฝีปาก (bilabial) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฝ [phoo phûng]

2) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก (Initial fricative consonants) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่

ตารางที่ 14 อักษรคำคู่: ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเสียดแทรก ตัวอักษร และฐานกรณ์

ช่องระหว่างฟันกับริมฝีปากล่าง		ฟัน		ช่องระหว่างเส้นเสียง	
หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น
/f/	ฟ	/s/	ซ	/h/	ฮ

2.1) หน่วยเสียง /f/ เกิดตรงช่องระหว่างฟันกับริมฝีปากล่าง (labio-dental) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฟ [fɔw fan]

2.2) หน่วยเสียง /s/ เกิดที่ฟัน (dental) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ซ [sɔw sɔɔ]

2.3) หน่วยเสียง /h/ เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง (glottal) สอดคล้องกับหน่วยเสียงของพยัญชนะต้นไทย ได้แก่ พยัญชนะ ฮ [hɔw nók-húuk]

บทสรุป

ไตรยางศ์หรืออักษร 3 หมู่ เป็นความรู้พื้นฐานด้านระบบเสียงภาษาไทยอันนำไปสู่ความสามารถในการผันเสียงวรรณยุกต์ซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับความหมายของคำในภาษาไทย กล่าวคือ การออกเสียงหรือพูดหน่วยทางภาษาระดับคำโดยไม่พิจารณาไตรยางศ์จะทำให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศสับสนและออกเสียงภาษาไทยคลาดเคลื่อน (Chanthakhami, 2022, p. 80) ข้อสังเกตประการหนึ่งที่มีผู้สอนภาษาไทยชี้ชวนให้ผู้เรียนชาวต่างชาติมองเห็นความแตกต่างระหว่างอักษรสูงกับอักษรต่ำคู่ได้ คือ คู่เทียบเสียงระหว่างอักษรสูงซึ่งมีพื้นเสียงเป็นวรรณยุกต์จัตวา กับอักษรต่ำคู่ซึ่งมีพื้นเสียงเป็นวรรณยุกต์สามัญ เนื่องจากถ้อยคำ ketchup fish เป็นถ้อยคำในภาษาอังกฤษที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรสูงในภาษาไทย มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรต่ำคู่ในภาษาไทย 7 หน่วยเสียง ที่คู่กัน ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 คู่เทียบเสียงระหว่างอักษรสูงซึ่งมีพื้นเสียงเป็นวรรณยุกต์จัตวา กับอักษรต่ำคู่ซึ่งมีพื้นเสียงเป็นวรรณยุกต์สามัญ

ถ้อยคำ	หน่วยเสียง	พยัญชนะต้น อักษรสูง	พื้นเสียงเป็น วรรณยุกต์จัตวา	พยัญชนะต้น อักษรต่ำคู่	พื้นเสียงเป็น วรรณยุกต์สามัญ
ค	/h/	ห	[hɔw]	ฮ	[hɔw]
ส	/s/	ส, ศ, ษ	[sɔw]	ซ	[sɔw]
เ	-	-	-	-	-
ฟ	/f/	ฝ	[fɔw]	ฟ	[fɔw]
ผ	/ph/	ผ	[phɔw]	พ, ภ	[phɔw]
อ	-	-	-	-	-
ช	/ch/	ฉ	[chɔw]	ซ, ฌ	[chɔw]
ท	/th/	ถ, ฐ	[thɔw]	ท, ฑ, ฒ	[thɔw]
อ	-	-	-	-	-
ข	/kh/	ข	[khɔw]	ค	[khɔw]

แม้การสอนให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตามข้อควรระวังที่ผู้สอนควรพิจารณา คือ ผู้สอนภาษาไทยต้องไม่เคร่งครัดกระทั่งผู้เรียนชาวต่างประเทศรู้สึกกังวลกระทั่งย่อต่อการเรียนภาษาไทย วิธีที่ผู้สอนภาษาไทยควรปฏิบัติต่อผู้เรียนชาวต่างประเทศกรณีการสอนเรื่องไวยากรณ์ คือ การพูดซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยและเลียนแบบได้ การใช้เน้นกำกับระดับเสียงวรรณยุกต์เมื่อผันเสียง เช่น เน้นโป่งใช้กำกับเสียงวรรณยุกต์สามัญ เน้นชี้ใช้กำกับเสียงวรรณยุกต์เอก เน้นกลางใช้กำกับเสียงวรรณยุกต์โท เน้นนางใช้กำกับเสียงวรรณยุกต์ตรี และเน้นก้อยใช้กำกับเสียงวรรณยุกต์จัตวา เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับระดับเสียงที่เรียนไปตามลำดับนิ้วของผู้สอน และการสังเกตความคลาดเคลื่อนในการออกเสียงหรือการพูดของผู้เรียนชาวต่างประเทศเพื่อจะได้แนะนำได้อย่างทันท่วงที่ (Meesathan, 2017, p. 11)

เอกสารอ้างอิง

- Chanthakhami, N. (2022). The Vietnamese Consonant transcription into Thai using linguistic contrastive analysis. *Journal Man and Society, - Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University*, 8(1), 71-90. (In Thai)
- Juyaso, A., (2017). *Read Thai in 10 Days*. N.P.: n.p. (In Thai)
- Meesathan, W. (2017). *Training materials: Techniques for teaching Thai to foreigners*, batch 11. Nakhon Pathom: Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University. (In Thai)
- Nakaskul, K. (2016). *Thai phonological system* (8th ed.). Bangkok: Academic Publication Project, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Phanthumetha, N. (2017). *Thai language explanation book: Thai language worth studying and exploring* (2nd ed.). Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Thai Language Institute. (In Thai)
- Saekow, S. (2016). *Educational psychology* (12th ed., revised edition). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Sakdechayon, N., Songsira, Y., & Buranasombat, J. (1983). *Linguistics for teachers*. Bangkok: Aksornthai Printing House. (In Thai)

หลักเกณฑ์การจัดทำต้นฉบับ วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นวารสารสาขาสังคมศาสตร์ ประยุกต์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ งานวิจัย และนวัตกรรม ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ บุคลากร นักวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจทั้งภายในและภายนอก สำหรับการพัฒนางานองค์ความรู้ให้กับชุมชนและสังคม โดยมุ่งเน้นการเผยแพร่บทความวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ประยุกต์ (ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจ นิเทศศาสตร์ การจัดการสารสนเทศ ครุศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการนวัตกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

1. ประเภทของผลงานที่จะพิมพ์

บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ ความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4 แนวตั้ง (รวม ภาพถ่าย, ตาราง และอ้างอิงด้วย) มีการตั้งค่าน้ำกระดาษและระยะขอบ ด้านบน 3.5 cm. ด้านล่าง 2.5 cm. ด้านขวา 2.5 cm. ด้านซ้าย 2.5 cm. และมีการจัดรูปแบบ 1 คอลัมน์ เนื้อหาใช้ตัวพิมพ์ TH SarabunPSK ขนาดตามที่กำหนดในแต่ละหัวข้อ และต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือหนังสือใดมาก่อน

2. รูปแบบของการเขียนผลงาน

เพื่อความเป็นมาตรฐานของวารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ข้อเขียนที่เป็นบทความที่จะลงพิมพ์ในวารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา ควรมีลักษณะเรียบเรียงตามลำดับดังนี้

บทความวิจัย	บทความวิชาการ
➤ ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	➤ ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
➤ ชื่อผู้วิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	➤ ชื่อผู้วิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
➤ สถานที่ทำงานของผู้วิจัย	➤ สถานที่ทำงานของผู้วิจัย
บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยให้ขึ้นต้นด้วย บทคัดย่อที่เป็นภาษาไทยและท้ายบทคัดย่อให้ กำหนดคำสำคัญ (Keyword)	บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยให้ขึ้นต้นด้วย บทคัดย่อ ที่เป็นภาษาไทยและท้ายบทคัดย่อให้ กำหนดคำสำคัญ (Keyword)
เนื้อหา จะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ เป็นการเขียน บทความที่ใช้งานวิจัยที่ศึกษาเป็นฐานในการเขียน ใน เนื้อหาจะประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) บทนำ 2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)	เนื้อหา จะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ เนื้อหา ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) บทนำ 2) เนื้อหา 3) บทสรุป

บทความวิจัย	บทความวิชาการ
4) วิธีดำเนินการวิจัย 5) ผลการวิจัย 6) อภิปรายผลการวิจัย 7) สรุปผลการวิจัย 8) ข้อเสนอแนะ 9) กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)	
เอกสารอ้างอิง เอกสารอ้างอิง จะต้องเป็นภาษาอังกฤษ หากเป็นการอ้างอิงภาษาไทยให้ทำการแปลเป็นภาษาอังกฤษ และเขียนตามรูปแบบ APA ฉบับล่าสุด	เอกสารอ้างอิง เอกสารอ้างอิง จะต้องเป็นภาษาอังกฤษ หากเป็นการอ้างอิงภาษาไทยให้ทำการแปลเป็นภาษาอังกฤษ และเขียนตามรูปแบบ APA ฉบับล่าสุด

3. การอ้างอิงในเนื้อหาและรายการอ้างอิงท้ายบทความ

ใช้วิธีการอ้างอิงตามรูปแบบ APA ฉบับล่าสุด แต่ละรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหา จะต้องมียุทธการอ้างอิงที่สมบูรณ์ปรากฏอยู่ในรายการ หรืออ้างอิง ท้ายบทความ

ทุกบทความไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ รายการอ้างอิงทุกรายการทั้งในเนื้อหา และท้ายบทความ ต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษ หากเอกสารที่ใช้อ้างอิงเป็นภาษาไทย ต้องแปลหรือทับศัพท์แบบถอดอักษร (Transliterate) และให้ระบุท้ายรายการว่า (in Thai)

รูปแบบการลงรายการผู้แต่งอ้างอิงในเนื้อหา

ผู้แต่งคนไทย : นามสกุลผู้แต่ง เช่น Manlae

ผู้แต่งชาวต่างประเทศ : นามสกุลผู้แต่ง เช่น Skinner

ผู้แต่ง 2 คน : นามสกุลผู้แต่ง & นามสกุลผู้แต่ง เช่น Magee & Kramer (2006)

ผู้แต่ง 3-7 คน : นามสกุลผู้แต่ง, นามสกุลผู้แต่ง,..... & นามสกุลผู้แต่ง เช่น Ardestani, Ferracchiati, Gopikrishna, Redkar, Sivakumar & Titus (2002)

ผู้แต่งมากกว่า 7 คนขึ้นไป : นามสกุลผู้แต่งคนแรก ตามด้วย et al. เช่น Mercer et al. ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน เช่น Ministry of Education

3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ ในกรณีที่เป็น การอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือ แนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง ควรระบุเลขหน้าไว้ด้วย โดยพิมพ์ต่อท้ายปีพิมพ์ คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ใช้ท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น (Lertkhai & Nilakan, 2019, p.15) กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน (Manlae, 2020)

2. ผู้แต่ง (ปีพิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น Manlae (2020, p.14) studied..... กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์โดยลงปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บ Lertkhai. (2019)

3. การอ้างเอกสารมากกว่าหนึ่งเรื่องของผู้แต่งต่างกัน เรียงลำดับตามอักษรชื่อผู้แต่งคั่นด้วยเครื่องหมาย อัฒภาค (;) เช่น Several studies (Miller, 1999; Shafranske & Mahoney, 1998)

4. ในการอ้างเอกสารแทรกในเนื้อหา (โดยที่ไม่ใช่เอกสารต้นฉบับ) ให้ระบุชื่อเอกสารต้นฉบับและคำว่า “as cited in” ตามด้วยชื่อผู้แต่งเอกสารทุติยภูมิและปีพิมพ์ สำหรับการลงรายการอ้างอิงท้ายเล่ม ลงชื่อผู้แต่งเอกสารทุติยภูมินั้น เช่น Bass. (1985, as cited in Vigoa-Gadot, 2009)

5. การอ้างการสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเป็นจดหมายโต้ตอบส่วนบุคคล บันทึก อีเมล กลุ่มสนทนาหรือ กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์หรือสนทนาทางโทรศัพท์ โดยระบุชื่อผู้ทำการสื่อสารประเภทของการสื่อสาร และเดือน วันที่, ปี ค.ศ. เช่น Lutes. (personal communication, April 18, 2020) Manlae. (Interview, June 26, 2020)

6. การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อเอกสารหรือชื่อเรื่องแทนชื่อผู้เขียน ถ้าเป็นชื่อบทความ ชื่อบทที่หรือชื่อเว็บไซต์ ใส่เครื่องหมายอัฒภาคคู่ (“ ”) เช่น On free care (“Study Finds”, 2019) หรือ The book college Bound Seniors (2020)

3.2 รายการอ้างอิงท้ายบทความ ให้รวบรวมเอกสารทั้งหมดที่ใช้อ้างอิงไว้ท้ายบทความ จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง ใช้รูปแบบการลงรายการตามระบบ APA ฉบับล่าสุด ตัวอย่างการเขียน

หนังสือทั่วไป	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง.\ (ปีที่พิมพ์).\ ชื่อเรื่อง\ (ครั้งที่พิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป).\ สถานที่พิมพ์:\ สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	Harris, M. B. (1995). <i>Basic statistics for behavioral science research</i> . Boston: Allyn and Bacon. Suttirat, C. (2010). <i>New Learning Management</i> . Nonthaburi: Sahamit Printing Leasing. (in Thai)
ผู้แต่ง 2 คน	Magee, J., & Kramer, J. (2006). <i>Concurrency state models & Java programs</i> . West Sussex, UK: John Wiley.
ผู้แต่ง 3-7 คน	Ardestani, K., Ferracchiati, F. C., Gopikrishna, S., Redkar, T., Sivakumar, S., & Titus, T. (2002). <i>Visual basic .NET threading handbook</i> . Birmingham. UK: Wrox Press.
ผู้แต่งมากกว่า 7 คนขึ้นไป	Mercer, D. W., Kent, A., Nowicki, S. D., Mercer, D., Squier, D., Choi, W., ...Morgan, C. (2004). <i>Beginning PHP5</i> . Indianapolis, IN: Wiley.

ผู้แต่งเป็นสถาบัน	Office of the National Culture Commission. (1990). <i>Essays on Cultural Thailand</i> . Bangkok: Office of the National Culture Commission. (in Thai)
ไม่ปรากฏ นามผู้แต่ง	<i>The new international Webster's comprehensive dictionary of the English language</i> . (1998). Naples, Florida: Trident Press International.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์/ สำนักพิมพ์	ให้ใส่ n.p.
หรือไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์	ให้ใส่ n.d.
หนังสือแปล	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อเรื่อง \ (ครั้งที่พิมพ์). \ (ชื่อผู้แปล, \ ผู้แปล). สถานที่พิมพ์: \ สำนักพิมพ์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. XXX (ถ้ามี))
	Stanislavski, K. (2008). <i>My life in art</i> (J. Benedetti, Trans.). London: Routledge.
บทความในหนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ใน \ ชื่อหนังสือ \ (ครั้งที่พิมพ์). \ (น. \ เลขหน้าบทความจากหน้าใดถึง หน้าใด).\สถานที่พิมพ์: \ สำนักพิมพ์.
	Holland, J. L. (1973). Making vocational choice. in <i>A Theory of Career</i> . (pp. 12-18). New Jersey: Prentice-Hall.
วารสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ชื่อวารสาร, \ ปีที่ (ฉบับที่ ถ้ามี), \ เลขหน้า.
	Manlae, W. (2019). Identity Students of in Information Management Program at Nakhon Si Thammarat RajabhatUniversity. <i>Journal of Information Science</i> , 36(4), 39-58. (in Thai)
วารสารที่ได้รับการตอบรับ การตีพิมพ์ และอยู่ใน ระหว่างรอตีพิมพ์ ให้ใช้คำ	Zuckerman, M., and Kieffer, S. C. (in press). Race differences in face-ism: Does facial prominence imply dominance? <i>Journal of Personality and Social Psychology</i> .

ว่า “in press” หรือ “อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์” แทนที่ปีพิมพ์	
สารานุกรม	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ชื่อสารานุกรม. \ เล่มที่, \ น. \ เลขหน้า.
	Bennett, J. M. (1989). Speed reading. <i>The World Book Encyclopedia</i> . 18, p. 774.
นิตยสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปี, เดือนที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ชื่อนิตยสาร, \ ปีที่ (ฉบับที่), \ น. \ เลขหน้า.
	Henricus, J. (2011, June). Peace time boom. <i>Business Traveller</i> , pp. 56-60.
หนังสือพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปี, วันเดือนที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ชื่อหนังสือพิมพ์, \ ปีที่(ฉบับที่), \ น. \ เลขหน้า.
	Chuenprasaeng, P. (2010, 11 February). Touch phone and MP3 player in one. <i>The Nation</i> , 20(1513), p. 7A.
วิทยานิพนธ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อวิทยานิพนธ์. \ (ชื่อปริญญา). \ ชื่อมหาวิทยาลัย, \ ชื่อคณะ, \ ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.
	Jindasu, N. (2007). <i>Public spirit of the students: BanPongThakam School Sung Men District Phrae Province</i> . (Master of Education Thesis). Naresuan University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)
การสัมภาษณ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. \ (ปีที่สัมภาษณ์). \ ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์ (ถ้ามี). \ สัมภาษณ์, \ วัน \ เดือน \ ปี.
	Oupadissakoon, S. (1993). Dean of the Graduate School, Kasetsart University. <i>Interview</i> , 8 July 1993. (in Thai)
รายงานการวิจัย	

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อรายงานการวิจัย (รายงานการวิจัย). \ \ สถานที่พิมพ์: \ สำนักพิมพ์.
	Jirapanthong, W. (2010). <i>Development of selection model to support higher education (undergraduate programs) using data mining technique</i> (Research report). Bangkok: Dhurakij Pundit University. (in Thai)
เอกสารรายงานการประชุม	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อบทความ. \ ใน \ ชื่อเอกสาร \ ชื่อรายงานการประชุมสัมมนา, \ (น. \ เลขหน้าที่ปรากฏ). \ สถานที่พิมพ์: \ \ สำนักพิมพ์.
	Lichstein, K. L., Johnson, R. S., Womack, T. D., Dean, J. E., and Childers, C. K. (2018) Relaxation therapy for poly-pharmacy use in elderly insomniacs and noninsomniacs. In <i>T. L. Rosenthal Reducing medication in geriatric populations. Symposium conducted at the meeting of the First International Congress of Behavioral Medicine</i> , (p. 145). Uppsala, Sweden: n.p.
เว็บไซต์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. \ (ปีที่พิมพ์). \ ชื่อเรื่อง. \ สืบค้น \ ปี, เดือน วัน, จาก \ URL ของ เว็บไซต์ที่เข้าถึง
	National Library of Thailand. (2018). <i>NLT smart library</i> . Retrieved 2020, January 2, from https://www.nlt.go.th/th/ . (in Thai)
ยูทูบ	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. \ (ปี, เดือน วันที่เผยแพร่). \ ชื่อเรื่อง. [ประเภทของข้อมูล]. \ สืบค้นจาก \ URL ของเว็บไซต์ที่เข้าถึง
	Apsolon, M. (2019, September 9). <i>Real ghost girl caught on Video Tape 14</i> [Video file]. Retrieved from http://www.youtube.com/watch?v=6nyGCbxD848
สื่อโสตทัศนและสื่ออื่น ๆ	
รูปแบบ	ชื่อผู้จัดทำ (หน้าที่). \ (ปีที่ผลิต). \ ชื่อเรื่อง. \ [ระบุลักษณะของสื่อ]. \ \ สถานที่ผลิต: \ หน่วยงานที่เผยแพร่.

	Chason, K. W. and Sallustio, S. (2002). <i>Hospital preparedness for bioterrorism</i> [video]. Secaucus NJ: Network for Continuing Medical Education.
--	---

4. การส่งต้นฉบับของบทความ ในรูปแบบ file Microsoft Word และ Pdf ที่เว็บไซต์วารสารบนระบบ ThaiJo ของ TCI <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/gsjinstru> เท่านั้น

5. สิทธิของกองบรรณาธิการ

ในกรณีที่บรรณาธิการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ตรวจบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการมีความเห็นว่าควรแก้ไขความบกพร่องทางกองบรรณาธิการ จะส่งต้นฉบับให้ผู้เขียนพิจารณา จัดการแก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่จะลงพิมพ์ ทั้งนี้กองบรรณาธิการจะยึดถือความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์

รูปแบบการจัดทำต้นฉบับบทความวารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อบทความ (ภาษาไทย) (ขนาด 20 pt)
ควรสั้นกะทัดรัดและสื่อถึงเป้าหมายหลักของบทความ

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ) (ขนาด 18 pt)
ให้ตรงกับความหมายในภาษาไทย

ชื่อ-นามสกุล* ผู้เขียน (ภาษาไทย) (ขนาด 16 pt)

ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียน (ภาษาอังกฤษ) (ขนาด 14 pt)

หน่วยงานหลัก หน่วยงานรอง ที่อยู่ต้นสังกัด (ภาษาไทย) (ขนาด 16 pt)

หน่วยงานหลัก หน่วยงานรอง ที่อยู่ต้นสังกัด (ภาษาอังกฤษ) (ขนาด 14 pt)

E-mail: (ขนาด 16 pt)

ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียน ไม่ใส่ยศ หรือตำแหน่งทางวิชาการ ในกรณีที่ผู้เขียนมากกว่า 1 คนให้เรียงชื่อตามลำดับตามการมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยให้ใส่เครื่องหมายดอกจันที่คนแรก และตามด้วยชื่อคนอื่นๆ ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงสังกัดหน่วยงาน สถานที่ติดต่อ ของผู้เขียนทุกคนขณะทำการวิจัย เช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280 และ E-mail

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt) (300 คำ)

(ขนาด 16 pt) สรุปเนื้อหาสาระ องค์ความรู้ที่สำคัญของบทความ กะทัดรัดไม่ยาวจนเกินไป

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยใช้คำที่สื่อความหมายกับเนื้อหาของงานวิจัย (แต่ละคำต้องคั่นด้วยเครื่องหมาย โคโลณ (,) แลวเว้นวรรคหนึ่งครั้ง)

Abstract (ขนาด 16 pt) (300 คำ)

ให้ตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย

Keywords: 3-5 words ให้ตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย

บทนำ (ขนาด 16 pt)

อธิบายถึงที่มา ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี) กรอบแนวคิดของการวิจัย และประโยชน์ทางวิชาการที่จะได้รับ

วิธีดำเนินการวิจัย (ขนาด 16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การออกแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องตามหลักวิชาการและระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย (ขนาด 16 pt)

มีการสรุปที่กระชับและสอดคล้องกับเนื้อหาทั้งหมด ควรแสดงความเห็นที่แปลกใหม่ เพียงตรง และสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดจากการสำรวจข้อมูลหรือปัญหา และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน ความเห็นที่แสดงออกมาควร น่าสนใจ มีสาระและมีเหตุผล

เอกสารอ้างอิง (ขนาด 16 pt)

ควรมีรายการอ้างอิง 10 รายการเป็นอย่างน้อยและตรวจสอบวิธีการเขียนอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ ให้เป็นไปตามรูปแบบ APA ตามประเภท เช่น หนังสือ เว็บไซต์ ฯลฯ ทุกบทความไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ รายการอ้างอิงทุกรายการ ต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษ หากเอกสารที่ใช้อ้างอิงเป็นภาษาไทยต้องแปลหรือทับศัพท์แบบถอดอักษร (Transliterate) และให้ระบุท้ายรายการว่า (in Thai) ตามรูปแบบของวารสาร

ผู้เขียน

กรณี เป็นนักศึกษา เช่น

นางสาว..... นามสกุล

นักศึกษาปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะเณร

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. (ใส่ตำแหน่งทางวิชาการ)

อาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะเณร

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail:

กรณีบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail:

บุคคลทั่วไป เช่น

ชื่อ - สกุล นาย, นาง, นางสาว

หน่วยงาน

ที่อยู่

E-mail:

ตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลตาราง รูปภาพ และแผนภูมิต่างๆ

ตารางที่ 1 เหตุผลในการออกกำลังกายของนิสิต/นักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย

เหตุผล	ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ต้องการให้ร่างกายแข็งแรง	90	50	140	70	120	190	100	50	150	150	140	290
2. ต้องการลดน้ำหนัก	50	300	350	90	120	210	40	60	100	160	180	340
3. เพื่อให้อารมณ์สดชื่นแจ่มใส	20	50	70	40	60	100	20	100	120	10	30	40
4. ต้องการใช้เวลาว่าง	30	10	40	10	30	40	5	15	20	-	5	5
5. ชอบออกกำลังกาย	200	30	230	100	80	180	150	100	250	40	70	110
6. คลายเครียด	15	20	35	5	70	75	30	35	65	-	10	10
7. แก้อาการปวดเมื่อย	10	30	40	20	-	20	10	-	10	-	-	-
8. แก้อาการอกหัก	-	5	5	10	20	30	50	20	70	20	120	140
รวม	415	495	910	345	500	845	395	380	785	380	555	935

ที่มา: Government Strategy Center (2016)

ตัวอย่างการนำเสนอภาพถ่ายในบทความ

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบอินโฟกราฟิก (Infographic)

ที่มา: Manlae (2019, p. 15)

การอ้างอิงในเนื้อหา

เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น ให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุนามสกุลผู้เขียน ปีพิมพ์ และเลขหน้าของเอกสาร เช่น Manlae (2019, p.15) หรือ (Snyder & Snyder, 2010, pp.258-260) หรือ Government Strategy Center (2016)

หมายเหตุ

กรุณาดูหลักเกณฑ์การจัดทำต้นฉบับวารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประกอบการเขียนบทความอย่างเคร่งครัด เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาบทความของท่าน

บัณฑิตวิทยาลัย

1 ตำบล ท่าจิ้ว อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช 80280

075-377438

graduate@nstru.ac.th